

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาคผนวก ก
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- แบบสำรวจความต้องการ
- แบบประเมินผลงานการแสดง
- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์
- แบบบันทึกการประชุม
- แบบสัมภาษณ์
- แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้
- แบบบันทึกผลหลังการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้

ตอนที่ 1 แบบสำรวจข้อมูลผู้ตอบแบบสำรวจ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ ชาย หญิง
2. อายุ 13-15 ปี 16-18 ปี

ตอนที่ 2 แบบสำรวจเกี่ยวกับการนำเอาพืชสมุนไพรมาบูรณาการ สำหรับใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อความเกี่ยวกับการนำเอาพืชสมุนไพรสำหรับใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความต้องการหลังข้อความแต่ละข้อความคิดเห็นของนักเรียน โดยกำหนดความหมายไว้ ดังนี้

มากที่สุด	หมายถึง	ระดับความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด
มาก	หมายถึง	ระดับความต้องการอยู่ในระดับมาก
ปานกลาง	หมายถึง	ระดับความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง
น้อย	หมายถึง	ระดับความต้องการอยู่ในระดับน้อย
น้อยที่สุด	หมายถึง	ระดับความต้องการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตัวอย่าง

ข้อ	ประเด็นความต้องการ	ระดับความต้องการ				
		5	4	3	2	1
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
00	มีส่วนร่วมในการจัดกระบวนการเรียนรู้	✓				
000	ประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้		✓			

จากตัวอย่าง

คำตอบข้อ 00 นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องมากที่สุดของระดับความต้องการ หมายความว่า นักเรียนมีความต้องการความร่วมมือในการจัดกระบวนการเรียนรู้ในระดับ มากที่สุด

คำตอบข้อ 000 นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องมากของระดับความต้องการ หมายความว่า นักเรียนมีความต้องการความร่วมมือในการจัดกระบวนการเรียนรู้ อยู่ในระดับ มาก

ตอนที่ 2 แบบสำรวจเกี่ยวกับความต้องการ สำหรับใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้

ข้อ	ประเด็นความต้องการ	ระดับความต้องการ				
		5	4	3	2	1
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	<p>ต้องการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านใฝ่เรียนรู้ โดยใช้ นวัตกรรมประดิษฐ์เกี่ยวกับสมุนไพรจากแหล่งเรียนรู้ที่ไหน</p> <p>1.1 สวนสมุนไพร ภายในบ้านของผู้เรียน</p> <p>1.2 สวนสมุนไพรในสวนพฤกษศาสตร์ ภายในโรงเรียน</p> <p>1.3 สวนสมุนไพรในชุมชน ภายนอกโรงเรียน โกสุมพิทยาสรรค์</p> <p>1.4 สวนสมุนไพรนอกชุมชนอำเภอโกสุมพิสัย</p>					
2	<p>ต้องการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านใฝ่เรียนรู้ โดยใช้ นวัตกรรมประดิษฐ์เกี่ยวกับสมุนไพร จากใครบ้าง เป็นผู้ถ่ายทอดองค์ความรู้</p> <p>2.1 ครูผู้สอน</p> <p>2.2 ภูมิปัญญาท้องถิ่น</p> <p>2.3 ครอบครัว</p> <p>2.4 อาสาสมัครสาธารณสุขหมู่บ้าน</p>					

ข้อ	ประเด็นความต้องการ	ระดับความต้องการ				
		5	4	3	2	1
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
3	<p>ต้องการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านใฝ่เรียนรู้ โดยใช้นาฏยประดิษฐ์เกี่ยวกับสมุนไพรร่วมกับวิธีการออกแบบและบูรณาการทำนองดนตรี เพลง และการประดิษฐ์ทำรำ (นาฏยประดิษฐ์) และเครื่องแต่งกาย จากโครงร่าง</p> <p>3.1 ผู้เรียนออกแบบ ฯ ด้วยตนเองแต่ละคน</p> <p>3.2 ผู้เรียนร่วมกันออกแบบ ฯ</p> <p>3.3 ผู้เรียนครูและผู้ปกครอง ร่วมกันออกแบบ ฯ</p> <p>3.4 ผู้เรียน ครูและภูมิปัญญาท้องถิ่น ร่วมกันออกแบบ ฯ</p>					
4	<p>ต้องการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านใฝ่เรียนรู้ โดยใช้นาฏยประดิษฐ์เกี่ยวกับสมุนไพรร่วมกับเวลาใดบ้างใน การจัดกระบวนการเรียนรู้ ฯ</p> <p>4.1 ในชั่วโมงชุมนุมดนตรีนาฏศิลป์</p> <p>4.2 ช่วงพักกลางวัน</p> <p>4.3 ช่วงหลังเลิกเรียน</p> <p>4.4 เสาร์ – อาทิตย์</p>					
5	<p>ต้องการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านใฝ่เรียนรู้ โดยใช้นาฏยประดิษฐ์เกี่ยวกับสมุนไพรร่วมกับเทคโนโลยีอะไรบ้าง</p>					

ข้อ	ประเด็นความต้องการ	ระดับความต้องการ				
		5	4	3	2	1
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
5	5.1 กล้องถ่ายภาพ 5.2 โทรศัพท์มือถือ 5.3 วีดีโอ 5.4 คอมพิวเตอร์ 5.5 อื่น ๆ โปรดระบุ					

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน
 RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY
 (.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

แบบประเมินผลงานการแสดง

ชื่อชุดการแสดง .....

คำชี้แจง ผู้ประเมิน ตรวจสอบผลงานนักเรียนแล้วทำเครื่องหมาย / ในตารางตามเกณฑ์ที่กำหนด

เลข ที่	ชื่อ -สกุล	รายการประเมิน								รวม คะแนน	ผลการ ประเมิน	
		ผลสำเร็จของงาน				ทักษะทาง การแสดง						
		4	3	2	1	4	3	2	1		ศ	มศ
1												
2												
3												
4												
5												
6												
7												
8												
9												
10												

ระดับคุณภาพ

คะแนน 31-40 หมายถึง ดีมาก

คะแนน 21-30 หมายถึง ดี

คะแนน 11-20 หมายถึง พอใช้

คะแนน 1-10 หมายถึง ปรับปรุง

(ลงชื่อ)..... ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

นักเรียน ครู ผู้ปกครอง

เกณฑ์การให้คะแนน
แบบประเมินผลงานการแสดง

	ระดับคะแนน				น้ำหนัก
	4	3	2	1	
ผลงานมี ประสิทธิภาพ และเป็นที่ ประจักษ์ต่อ ผู้ชม	ผลงานมีความ สมบูรณ์และ น่าสนใจ	ผลงานน่าสนใจ แต่มีข้อบกพร่อง เล็กน้อย	ผลงานต้อง ปรับปรุง	5	
มีลีลาท่าทาง สอดคล้องกับ ท่ารำของ จังหวะตลอด เพลงและสื่อ ความหมายได้ ทุกท่า	แสดงท่าทางได้ อย่างต่อเนื่อง และสื่อ ความหมายได้ 2-3 ท่า	แสดงท่าทางได้ อย่างเป็น ธรรมชาติเป็น บางช่วงของ การแสดง สื่อ ความหมายได้ 1-2 ท่า	แสดงท่าทาง นาฏศิลป์อย่าง ต่อเนื่องแต่ ขาดความเป็น ธรรมชาติสื่อ ความหมายได้ บางท่า	5	

เกณฑ์การประเมิน

ระดับคะแนน	35 - 40	หมายถึง	ดีมาก
ระดับคะแนน	25 - 34	หมายถึง	ดี
ระดับคะแนน	15 - 24	หมายถึง	พอใช้
ระดับคะแนน	1 - 14	หมายถึง	ปรับปรุง

แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านใฝ่เรียนรู้

ตัวชี้วัดที่ 1 ตั้งใจ เพียรพยายาม ในการเรียนและเข้าร่วมกิจกรรม

ชั้น ..... ภาคเรียนที่ ..... ปีการศึกษา.....

คำชี้แจง ผู้ประเมินสังเกตพฤติกรรมผู้เรียนแล้วทำเครื่องหมาย /เมื่อนักเรียนแสดงพฤติกรรมสำคัญได้ และทำเครื่องหมาย X เมื่อนักเรียนแสดงพฤติกรรมสำคัญไม่ได้

ชื่อ - สกุล	พฤติกรรมบ่งชี้												สรุปผลการประเมิน	
	ตั้งใจเรียน				เอาใจใส่และมี ความเพียร พยายามในการ เรียนรู้				เข้าร่วมกิจกรรม การเรียนรู้ต่าง ๆ					
	3	2	1	0	3	2	1	0	3	2	1	0		
1														
2														
3														
4														
5														
6														
7														

ระดับคุณภาพ

คะแนน 8-9 หมายถึง ดีมาก
 คะแนน 6-7 หมายถึง ดี
 คะแนน 4-5 หมายถึง พอใช้
 คะแนน 1-3 หมายถึง ปรับปรุง

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน

(.....)

นักเรียน ครู ผู้บริหาร

นักเรียน คณะกรรมการ ฯ

ครูภูมิปัญญา

แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านใฝ่เรียนรู้

ตัวชี้วัดที่ 2 แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ด้วยการเลือก ใช้สื่ออย่างเหมาะสม สรุปเป็นองค์ความรู้ สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

ชั้น ..... ภาคเรียนที่ ..... ปีการศึกษา .....

คำชี้แจง ผู้ประเมินสังเกตพฤติกรรมผู้เรียนแล้วทำเครื่องหมาย /เมื่อนักเรียนแสดงพฤติกรรมสำคัญได้ และทำเครื่องหมาย X เมื่อนักเรียนแสดงพฤติกรรมสำคัญไม่ได้

ที่	ชื่อ - สกุล	พฤติกรรมบ่งชี้												สรุปผลการประเมิน
		ศึกษาค้นคว้าหาความรู้จากหนังสือ เอกสาร สิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน และเลือกใช้สื่อได้อย่างเหมาะสมได้ด้วยตนเอง				บันทึกความรู้ วิเคราะห์ข้อมูลจากสิ่งที่เรียนรู้ สรุปเป็นองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง				แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อน ๆ และภูมิปัญญาท้องถิ่นและนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน				
		3	2	1	0	3	2	1	0	3	2	1	0	
1														
2														
3														
4														
5														

ระดับคุณภาพ

คะแนน 8-9 หมายถึง ดีมาก
 คะแนน 6-7 หมายถึง ดี
 คะแนน 4-5 หมายถึง พอใช้
 คะแนน 1-3 หมายถึง ปรับปรุง

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน

(.....)

นักเรียน ครู ผู้บริหาร
 นักเรียน คณะกรรมการ ฯ
 ครูภูมิปัญญา

เกณฑ์การให้คะแนน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านใฝ่เรียนรู้

ตัวชี้วัดที่ 1 ตั้งใจ เพียรพยายาม ในการเรียนและเข้าร่วม กิจกรรม

พฤติกรรมบ่งชี้	พฤติกรรมบ่งชี้ ไม่ผ่าน (0)	พฤติกรรมบ่งชี้ ผ่าน (1)	พฤติกรรมบ่งชี้ ดี (2)	พฤติกรรมบ่งชี้ ดีเยี่ยม(3)
1. ตั้งใจเรียน	ไม่ตั้งใจเรียน	เข้าเรียนไม่ตรง เวลา	ส่วนใหญ่เข้า เรียนตรงเวลา ตั้งใจเรียน	เข้าเรียนตรง เวลาทุกครั้ง ตั้งใจเรียน
2. เอาใจใส่และ มีความเพียร พยายามในการ เรียนรู้	ไม่เอาใจใส่ใน การเรียน	เอาใจใส่ในการ เรียนรู้	เอาใจใส่และมี ความเพียร พยายามในการ เรียนรู้ และส่วน ใหญ่มีส่วนร่วม ในการเรียนรู้	เอาใจใส่และ มีความเพียร พยายามในการ เรียนรู้ มีส่วน ร่วมในการ เรียนรู้ทุกครั้ง
3. เข้าร่วม กิจกรรม การเรียนรู้ ต่าง ๆ	ไม่เข้าร่วม กิจกรรมการ เรียนรู้	เข้าร่วมกิจกรรม การเรียนรู้ต่าง ๆ เป็นบางครั้ง	เข้าร่วมกิจกรรม การเรียนรู้ ต่าง ๆ ทั้ง ภายในและ ภายนอก โรงเรียน บ่อยครั้ง	เข้าร่วมกิจกรรม การเรียนรู้ ต่าง ๆ ทั้ง ภายในและ ภายนอก โรงเรียนเป็น ประจำและเป็น แบบอย่างที่ดี

เกณฑ์การประเมิน

ระดับคะแนน	3 หมายถึง	ดีมาก
ระดับคะแนน	2 หมายถึง	ดี
ระดับคะแนน	1 หมายถึง	ผ่าน
ระดับคะแนน	0 หมายถึง	ไม่ผ่าน

เกณฑ์การให้คะแนน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ใฝ่เรียนรู้

ตัวชี้วัดที่ 2 แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ ต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ด้วยการเลือก ใช้สื่ออย่างเหมาะสม สรุปลงเป็นองค์ความรู้ สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

พฤติกรรมบ่งชี้	ไม่ผ่าน (0)	ผ่าน (1)	ดี (2)	ดีเยี่ยม(3)
1. ศึกษาค้นคว้าหาความรู้จากหนังสือ เอกสาร สิ่งพิมพ์ สื่อ เทคโนโลยี ต่าง ๆ แหล่งเรียนรู้ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน และเลือกใช้สื่อได้อย่างเหมาะสมได้ด้วยตนเอง	ไม่ศึกษา ค้นคว้าหาความรู้	ศึกษาค้นคว้าความรู้จากหนังสือ เอกสาร สิ่งพิมพ์ แหล่งเรียนรู้ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน เลือกใช้สื่อได้อย่างเหมาะสม	ศึกษาค้นคว้าหาความรู้จากหนังสือ เอกสาร สิ่งพิมพ์ สื่อ เทคโนโลยีและ แหล่งเรียนรู้ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน และเลือกใช้สื่อได้อย่างเหมาะสม	ศึกษาค้นคว้าหาความรู้จากหนังสือ เอกสารสิ่งพิมพ์ สื่อ เทคโนโลยีและ สารสนเทศ แหล่งเรียนรู้ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน เลือกใช้สื่อ ได้อย่างเหมาะสม
2. บันทึกความรู้ วิเคราะห์ข้อมูลจากสิ่งที่เรียนรู้สรุปเป็นองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง	ไม่ศึกษา ค้นคว้าหาความรู้	มีการบันทึกความรู้ วิเคราะห์ ข้อมูลแต่ไม่สรุปองค์ความรู้	มีการบันทึกความรู้ วิเคราะห์ข้อมูล สรุปเป็นองค์ความรู้	มีการบันทึกความรู้ วิเคราะห์ข้อมูล สรุปเป็นองค์ความรู้ ได้ด้วยตนเอง
3. แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อน ภูมิปัญญาท้องถิ่น และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	ไม่แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่น	แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่น เป็นบางครั้ง	แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่น ได้ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	แลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลายและนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

เกณฑ์การประเมิน

ระดับคะแนน 3 หมายถึง ดีมาก   ระดับคะแนน 2 หมายถึง ดี
 ระดับคะแนน 1 หมายถึง ผ่าน   ระดับคะแนน 0 หมายถึง ไม่ผ่าน

แบบบันทึกการประชุม

ครั้งที่ ...../.....

สถานที่ประชุม.....

เริ่มประชุมเวลา.....

ประเด็นในการสนทนา

1. ข้อมูลภูมิปัญญาด้านพืชสมุนไพรชาวอำเภอ โกลสุมพิสัย

.....
.....
.....

2. แนวทางการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นกับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านใฝ่เรียนรู้ โดยใช้นาฏยประดิษฐ์เกี่ยวกับพืชสมุนไพร

.....
.....
.....

3. การมีส่วนร่วมของครูภูมิปัญญาท้องถิ่น ในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านใฝ่เรียนรู้ โดยใช้นาฏยประดิษฐ์เกี่ยวกับพืชสมุนไพร

.....
.....
.....

4. เนื้อหาสาระภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ควรนำมาพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านใฝ่เรียนรู้ โดยใช้นาฏยประดิษฐ์เกี่ยวกับพืชสมุนไพร

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้บันทึก

(.....)

แบบสัมภาษณ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น

การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้าน ใฝ่เรียนรู้ โดยใช้นาฏยประดิษฐ์เกี่ยวกับพืชสมุนไพร

.....

1. ข้อมูลเบื้องต้น

- 1.1 ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....ปฏิบัติหน้าที่.....
- 1.2 สถานที่ให้สัมภาษณ์.....วัน/เดือน/ปีที่ให้สัมภาษณ์.....
- 1.3 สัมภาษณ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นเรื่อง.....

2. รายการสัมภาษณ์

1. ท่านมีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ได้อย่างไร

.....

2. องค์ความรู้ที่ท่านมีในแหล่งเรียนรู้คืออะไร

.....

3. ท่านจะถ่ายทอดความรู้นั้นอย่างไร

.....

4. ชุมชนและโรงเรียนควรสร้างความร่วมมือกันอย่างไรบ้างในการพัฒนาแหล่ง

เรียนรู้

.....

5. วิธีการนำแหล่งเรียนรู้ในชุมชนมาใช้ประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

.....

6. ข้อเสนอแนะ

.....

ลงชื่อ ..... ผู้สัมภาษณ์

(.....)

นักเรียน ครู

แบบสังเกตการมีส่วนร่วม

เรื่อง .....

ประเด็น การประเมิน	ระดับคุณภาพ				น้ำหนัก
	4	3	2	1	
ความสนใจใฝ่ เรียนรู้	มีความสนใจ ใฝ่รู้ทุกเรื่อง กระตือรือร้น ในการเรียน ค้นคว้าหาความรู้ เพิ่มเติม กล้าซักถามปัญหา ที่สงสัย	มีความสนใจ ใฝ่รู้เกือบทุกเรื่อง กระตือรือร้น ในการเรียน ค้นคว้าหาความรู้ เพิ่มเติม ไม่กล้าซักถาม ปัญหาที่สงสัย	มีความสนใจ ใฝ่รู้บางเรื่อง กระตือรือร้น ในการเรียน ค้นคว้าหาความรู้ เพิ่มเติม	ไม่ค่อยสนใจ ใฝ่รู้ขาดความ กระตือรือร้น ในการเรียน ค้นคว้าหาความรู้ เพิ่มเติม ไม่กล้าซักถาม	2
ความรับผิดชอบ	รับผิดชอบทำ กิจกรรมทุกอย่าง ด้วยความเต็มใจ เสร็จตรงตามเวลา ผลงานเรียบร้อย	รับผิดชอบทำ กิจกรรมทุกอย่าง ด้วยความเต็มใจ เสร็จตรงตามเวลา งานไม่เรียบร้อย	รับผิดชอบทำ กิจกรรมด้วย ความเต็มใจแต่ งานไม่เสร็จ	ขาดความ รับผิดชอบในการ ทำกิจกรรม	1
ความมีวินัย	มีวินัยในตนเอง ควบคุมตนเองได้ แม้ครูจะไม่ ควบคุมและปฏิบัติ จนเป็นนิสัย	มีวินัยในตนเอง ควบคุมตนเองได้ แม้ครูจะไม่ ควบคุม	มีวินัยในตนเอง ควบคุมตนเองได้ ในบางครั้ง	ขาดวินัยใน ตนเอง ครู ต้องคอยควบคุม	1
ทำงานร่วมกับ ผู้อื่น	แบ่งปันวัสดุ อุปกรณ์แก่ เพื่อน ๆ ที่ เดือดร้อนจนเป็น นิสัย	แบ่งปันวัสดุ อุปกรณ์แก่ เพื่อน ๆ ที่ เดือดร้อน บ่อยครั้ง	แบ่งปันวัสดุ อุปกรณ์แก่ เพื่อน ๆ ที่ตนเอง รักเท่านั้น	ขาดความเอื้อเพื่อ เห็นแก่ตัว ไม่ สนใจ ความรู้สึกใคร	1

เกณฑ์การประเมิน

ระดับคะแนน 18-20 หมายถึง ดีมาก ระดับคะแนน 14-17 หมายถึง ดี

ระดับคะแนน 10-13 หมายถึง พอใช้ ระดับคะแนน 1-9 หมายถึง ปรับปรุง

แบบบันทึกผลหลังการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้

ชื่อกิจกรรมการเรียนรู้.....

สถานที่ปฏิบัติกิจกรรม.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

1. ก่อนเริ่มกิจกรรมมีความคาดหวังอะไรบ้าง หรือมีวัตถุประสงค์อะไรบ้างกับกิจกรรม
ที่ผ่านมา

.....

2. อะไรบ้างเกินความคาดหมายจากร่วมกิจกรรมครั้งนี้

.....

3. อะไรบ้างที่ไม่ได้ตามความคาดหมายหรือวัตถุประสงค์ใดบ้างที่ไม่บรรลุตามคาดหวังเพราะ
เหตุใด

.....

4. จากกิจกรรมทั้งหมดนั้นเราควรปรับปรุงเปลี่ยนแปลง หรือเพิ่มเติมส่วนใดเพื่อให้งานดีขึ้น

.....

.....

5. ท่านคิดว่าจะนำความรู้ที่ได้จากกิจกรรมในครั้งนี้ ไปทำประโยชน์อย่างไร

.....

.....

(ลงชื่อ).....ผู้บันทึก

(.....)

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แผนการจัดกิจกรรมการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์โดยใช้นาฏประดิษฐ์เกี่ยวกับ

สมุนไพรร ชุมนุมคนตรีนาฏศิลป์

โรงเรียนโกสุมพิทยาสรรค์ อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

กิจกรรมที่ 1 ศึกษา สํารวจบริบทสภาพความต้องการ

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. 2554

จุดประสงค์ของ การทำกิจกรรม	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อ/แหล่ง เรียนรู้	การ ประเมินผล
1. บอกประวัติ ความเป็นมาและ บริบทของ โรงเรียน โกสุม พิทยาสรรค์ได้	1.ประวัติความเป็น มาของ โรงเรียน โกสุม พิทยาสรรค์	1. นักเรียนร่วมกัน ศึกษา เอกสาร ตำรา และจดบันทึกจาก การเรียนรู้	1.โรงเรียน โกสุมพิทย าสรรค์ 2. ห้องสมุด โรงเรียน โกสุม พิทยาสรรค์	สังเกต พฤติกรรม
2. บอกที่มาและ ประวัติความเป็น มาและบริบท ของงานสวน พฤกษศาสตร์ โรงเรียนโกสุม พิทยาสรรค์	2.ประวัติความเป็น มา และสำรวจ บริบทของ บริบทของงาน สวน พฤกษศาสตร์ โรงเรียน โกสุมพิทยา สรรค์	2.สำรวจบริเวณ โรงเรียน โกสุมพิทยา สรรค์และจดบันทึก จากการเรียนรู้ 3.สัมภาษณ์นักเรียน ชุมนุมอนุรักษ์ พันธุกรรมพืช ฯ	3. ผู้บริหาร 4. งานสวน พฤกษศาสตร์ โรงเรียน	
3. นักเรียนมี คุณลักษณะอัน พึงประสงค์ด้าน ใฝ่ เรียนรู้		4. ร่วมกันสรุปและ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ 5. ร่วมกันนำเสนอ ผลงานที่ได้จากการ สำรวจ 6. ร่วมกันจัดเก็บ ข้อมูลที่ได้จากการ เรียนรู้ในกิจกรรมนี้ ไว้อย่างเป็นระบบ		

แผนการจัดกิจกรรมการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์โดยใช้นาฏประดิษฐ์เกี่ยวกับ

สมุนไพรรวมคนตรีนาฏศิลป์

โรงเรียนโกสุมพิทยาสรรค์ อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

กิจกรรมที่ 2 การสำรวจแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. 2554

จุดประสงค์ของ การทำกิจกรรม	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อ/แหล่ง เรียนรู้	การ ประเมินผล
1.สำรวจแหล่ง เรียนรู้ในชุมชน และนอกชุมชน 2. นักเรียนมี คุณลักษณะอันพึง ประสงค์ด้านใฝ่ เรียนรู้	1. แบบสำรวจ ความต้องการใน การพัฒนา คุณลักษณะอันพึง ประสงค์ด้านใฝ่ เรียนรู้โดยใช้ นาฏประดิษฐ์ เกี่ยวกับสมุนไพรรวม	1. สนทนาแบ่งกลุ่ม กันสำรวจภูมิปัญญา ท้องถิ่นในหมู่บ้าน และตำบลของตนเอง 2. กำหนดบทบาท หน้าที่ในการปฏิบัติ กิจกรรม 3. ปฏิบัติกิจกรรม ตามหน้าที่ที่ได้รับ มอบหมายโดย ร่วมกันสำรวจแหล่ง เรียนรู้และภูมิปัญญา ท้องถิ่นในชุมชน และนอกชุมชน 5.ร่วมกันสรุปผล จากการสำรวจ 6.ร่วมกันวิเคราะห์ ข้อมูล 7. ร่วมกันจัดเก็บ ข้อมูลอย่างเป็น ระบบ	แบบสำรวจ ความต้องการ ของ -นักเรียน -ครู -ผู้บริหาร -คณะกรรมการ การศึกษาชั้น พื้นฐาน -ภูมิ ปัญญาท้องถิ่น -แบบสัมภาษณ์ ครูภูมิปัญญา	1.การสังเกต พฤติกรรม 2.การสรุป และวิเคราะห์ ข้อมูล

แผนการจัดกิจกรรมการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์โดยใช้นาฏประดิษฐ์เกี่ยวกับ

สมุนไพรรวมคนตรีนาฏศิลป์

โรงเรียนโกสุมพิทยาสรรค์ อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

กิจกรรมที่ 3 สำรวจความต้องการ

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

จุดประสงค์ของ การทำกิจกรรม	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อ/แหล่งเรียนรู้	การ ประเมินผล
1.สำรวจสภาพ ปัญหา ความ ต้องการ ของ นักเรียน ครู ผู้บริหาร คณะกรรมการ การศึกษาชั้น พื้นฐาน ภูมิ ปัญญาท้องถิ่น 2. นักเรียนมี คุณลักษณะอันพึง ประสงค์ด้าน ใฝ่ เรียนรู้	1. แบบสำรวจ ความต้องการ ในการพัฒนา คุณลักษณะอัน พึงประสงค์ ด้านใฝ่เรียนรู้ โดยใช้นาฏ ประดิษฐ์ เกี่ยวกับ สมุนไพรรวม	1.ร่วมกันสนทนากลุ่ม เพื่อกำหนดภาระหน้าที่ ความรับผิดชอบ 2. กำหนดบทบาทหน้าที่ ของแต่ละกลุ่ม 3. ร่วมกันปฏิบัติหน้าที่ที่ ได้รับมอบหมายโดยการ นำแบบสำรวจไปให้กับ นักเรียน ครู ผู้บริหาร คณะกรรมการการศึกษา ชั้นพื้นฐาน ครูภูมิปัญญา ท้องถิ่น 4.ร่วมกันเก็บรวบรวม ข้อมูล 5.ร่วมกันสรุปแบบสำรวจ ความต้องการในการ พัฒนาคุณลักษณะอันพึง ประสงค์ด้านใฝ่เรียนรู้ โดยใช้นาฏประดิษฐ์ เกี่ยวกับสมุนไพรรวม 6.ร่วมกันวิเคราะห์ 7.ร่วมกันจัดเก็บข้อมูล อย่างเป็นระบบ	แบบสำรวจ ความต้องการ ของ - นักเรียน - ครู - ผู้บริหาร - คณะกรรมการ การศึกษาชั้น พื้นฐาน - ภูมิปัญญา ท้องถิ่น	การสรุปและ วิเคราะห์ ข้อมูล

แผนการจัดกิจกรรมการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์โดยใช้นาฏประดิษฐ์เกี่ยวกับ

สมุนไพรร ชุมนุมคนตรีนาฏศิลป์

โรงเรียนโกสุมพิทยาสรรค์ อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

กิจกรรมที่ 4 การสนทนากลุ่ม

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

จุดประสงค์ของ การทำกิจกรรม	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อ/แหล่ง เรียนรู้	การ ประเมินผล
1.จัดสนทนากลุ่ม เพื่อหาแนวทาง และออกแบบ กิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อพัฒนา คุณลักษณะอันพึง ประสงค์โดยใช้นาฏ ประดิษฐ์ เกี่ยวกับสมุนไพรร ของชุมนุมคนตรี นาฏศิลป์ 2.นักเรียนมี คุณลักษณะอันพึง ประสงค์ด้านใฝ่ เรียนรู้	1. การ สนทนากลุ่ม แบบสนทริย สนทนาถึง ความต้องการ ในการพัฒนา คุณลักษณะ อันพึง ประสงค์ด้าน ใฝ่เรียนรู้โดย ใช้นาฏย ประดิษฐ์ เกี่ยวกับ สมุนไพรร	1. ออกหนังสือเรียนเชิญ 2. นัดหมายวัน เวลาใน การประชุมกลุ่ม 3. ร่วมกันประชุมกลุ่ม 4. นำเสนอผลการสำรวจ ความต้องการของ นักเรียน ครู ผู้บริหาร คณะกรรมการ การการศึกษาขั้น พื้นฐาน ครูภูมิปัญญา ท้องถิ่น 5. ร่วมกันสนทนาหา แนวทางและออกแบบ กิจกรรมการเรียนรู้ 6. ร่วมกันวิเคราะห์ สังเคราะห์ การออกแบบ กิจกรรมการเรียนรู้ 7.สรุปผลการสนทนา กลุ่ม	1.แบบ บันทึกการ ประชุม 2. แบบ สังเกตการมี ส่วนร่วม	1.การสังเกต พฤติกรรม 2. ผลการ สนทนากลุ่ม

แผนการจัดกิจกรรมการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์โดยใช้นาฏประดิษฐ์เกี่ยวกับ

สมุนไพร ชุมชนคนตรีนาฏศิลป์

โรงเรียน โกสุมพิทยาศรค์อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

กิจกรรมที่ 5 เรียนรู้ฐานการเรียนรู้ที่ 1 วิธีชีวิตหอมยาสมุนไพรแห่งบ้านโนนจาน

วันที่ ..... เดือน ..... พ. ศ. ....

จุดประสงค์ของ การทำกิจกรรม	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อ/แหล่ง เรียนรู้	การ ประเมินผล
1.บอกสรรพคุณ และประโยชน์ ของพืชสมุนไพร ได้ 2.เล่าวิธีชีวิตการ ขายสมุนไพรได้ 3.นักเรียนมี คุณลักษณะอันพึง ประสงค์ด้าน ใฝ่เรียนรู้	1.สรรพคุณ ของพืช สมุนไพร	1. จัดสนทนากลุ่ม และร่วมกันเรียนรู้ สรรพคุณของพืช สมุนไพร 2. บันทึก และ ร่วมกันวิเคราะห์องค์ ความรู้ที่ได้จากการ เรียนรู้ 3. ร่วมกันสังเคราะห์ องค์ความรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ กับภูมิปัญญาท้องถิ่น 4. ร่วมกันสรุปองค์ ความรู้ที่ได้รับและ จัดเก็บข้อมูล 5. นำเสนอผลงานที่ ได้จากการเรียนรู้ 6. ร่วมกันสนทนา หลังการเรียนรู้	1. ชุมชนบ้าน โนนจาน ตำบลเมืองเตา อำเภอพยัคฆ ภูมิพิสัย จังหวัด มหาสารคาม 2. สมุนไพร 3. อุปกรณ์ใส่ สมุนไพร 4. กล้องถ่ายรูป 5. กล้องวิดีโอ 6. กระดาษ 7. ปากกา 8. ครุภูมิปัญญา ท้องถิ่น	สังเกต พฤติกรรม

แผนการจัดกิจกรรมการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์โดยใช้นาฏประดิษฐ์เกี่ยวกับ
สมุนไพรร ชุมชุมคนตรีนาฏศิลป์

โรงเรียน โกสุมวิทยาธรรมศาสตร์อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม
กิจกรรมที่ 6 เรียนรู้ฐานการเรียนรู้ที่ 2 คำนานและสรรพคุณสมุนไพรวัดอัมพวนาราม

วันที่ ..... เดือน ..... พ. ศ. ....

จุดประสงค์ของ การทำกิจกรรม	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อ/แหล่ง เรียนรู้	การ ประเมินผล
1.บอกสรรพคุณ และประโยชน์ของ พืชสมุนไพรรได้ 2.นักเรียนมี คุณลักษณะอันพึง ประสงค์ด้าน ใฝ่เรียนรู้	1.สรรพคุณ ของพืช สมุนไพรร	1. จัดสนทนากลุ่ม และร่วมกันเรียนรู้ สรรพคุณของพืช สมุนไพรร 2. บันทึก และ ร่วมกันวิเคราะห์องค์ ความรู้ ที่ได้จากการ เรียนรู้ 3. ร่วมกันสังเคราะห์ องค์ความรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับ ภูมิปัญญาท้องถิ่น 4. ร่วมกันสรุปองค์ ความรู้ที่ได้รับและ จัดเก็บข้อมูล 5. นำเสนอผลงานที่ ได้จากการเรียนรู้ 6. ร่วมกันสนทนา หลังการการเรียนรู้	1. สวน สมุนไพรร 2. สมุนไพรร 3. ครุภูมิ ปัญญา ท้องถิ่น 4. กล้อง ถ่ายรูป 5. กล้องวิดีโอ 6. กระดาษ 7. ปากกา 8. สีเมจิก 9. สีไม้	สังเกต พฤติกรรม

แผนการจัดกิจกรรมการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์โดยใช้นาฏประดิษฐ์เกี่ยวกับ

สมุนไพรร ชุมชนคนตรีนาฏศิลป์

โรงเรียน โกสุมพิทยาสรรค์ อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

กิจกรรมที่ 7 เรียนรู้ฐานการเรียนรู้ที่ 3 อ่อมแซบกับวิถีชีวิต

วันที่ ..... เดือน ..... พ. ศ. ....

จุดประสงค์ของ การทำกิจกรรม	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อ/แหล่งเรียนรู้	การ ประเมินผล
1.บอกลักษณะ สรรพคุณและ ประโยชน์ของต้น อ่อมแซบได้ 2.นักเรียนมี คุณลักษณะอันพึง ประสงค์ด้าน ใฝ่เรียนรู้	1.ลักษณะ และสรรพคุณ ของต้นอ่อม แซบ	1. จัดสนทนากลุ่ม และร่วมกันเรียนรู้ สรรพคุณของต้น อ่อมแซบ 2. บันทึก และ ร่วมกันวิเคราะห์ องค์ความรู้ที่ได้จาก การเรียนรู้ 3. ร่วมกันสังเคราะห์ องค์ความรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ กับกลุ่มเพื่อน 4. ร่วมกันสรุปองค์ ความรู้ที่ได้รับและ จัดเก็บข้อมูล 5. นำเสนอผลงานที่ ได้จากการเรียนรู้ 6. ร่วมกันสนทนา หลังการการเรียนรู้	1. สวน พฤกษศาสตร์ โรงเรียน โกสุม พิทยาสรรค์ 2. ต้นอ่อมแซบ 3. นักเรียน ชุมชน อนุรักษ์ พันธุกรรมพืช 4. กล้องถ่ายรูป 5. กล้องวิดีโอ 6. กระดาษ 7. ปากกา 8. สีไม้	สังเกต พฤติกรรม

แผนการจัดกิจกรรมการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์โดยใช้นาฏประดิษฐ์เกี่ยวกับ

สมุนไพรรวม ชุมนุมดนตรีนาฏศิลป์

โรงเรียนโกสุมพิทยาสรรค์ อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

กิจกรรมที่ 8 เรียนรู้ฐานการเรียนรู้ที่ 4 ร้อยรัดสมุนไพรรักทำนองดนตรี

วันที่ ..... เดือน ..... พ. ศ. ....

จุดประสงค์ของ การทำกิจกรรม	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อ/แหล่ง เรียนรู้	การ ประเมินผล
1.บอกประวัติ ความเป็นมา ประโยชน์ของ ดนตรีได้ 2.นักเรียนอ่านตัว โน้ตได้ 3.นักเรียนมี คุณลักษณะอันพึง ประสงค์ด้าน ใฝ่เรียนรู้	1.ประวัติความเป็นมาของ ดนตรีได้ 2. ประโยชน์ ของดนตรี 3.การอ่านโน้ต ดนตรี	1. จัดสนทนากลุ่ม และร่วมกันเรียนรู้ ประวัติความเป็นมา ประโยชน์ของดนตรี ได้และการอ่านตัว โน้ต 2. บันทึก และ ร่วมกันวิเคราะห์องค์ ความรู้ที่ได้จากการ เรียนรู้ 3. ร่วมกันสังเคราะห์ องค์ความรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับ ภูมิปัญญาท้องถิ่น 4. ร่วมกันสรุปองค์ ความรู้ที่ได้รับและ จัดเก็บข้อมูล 5. นำเสนอผลงานที่ ได้จากการเรียนรู้ 6. ร่วมกันสนทนา หลังการเรียนรู้อ	1. โรงเรียน โกสุมพิทย าสรรค์ 2. ครูภูมิ ปัญญา ท้องถิ่น 3. เครื่อง ดนตรี 4. กล้อง ถ่ายรูป 5. กล้องวิดีโอ 6. กระดาษ 7. ปากกา 8. กระดาษ เขียน โน้ตเพลง	สังเกต พฤติกรรม

แผนการจัดกิจกรรมการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์โดยใช้นาฏประดิษฐ์เกี่ยวกับ

สมุนไพรร ชุมชนนครินาฏศิลป์

โรงเรียนโกสุมพิทยาสรรค์ อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

กิจกรรมที่ 9 เรียนรู้ฐานการเรียนรู้ที่ 5

ลีลานาฏประดิษฐ์กับตำนานสมุนไพรรและอ่อมแซบลำเพลิน

วันที่ ..... เดือน ..... พ. ศ. ....

จุดประสงค์ของ การทำกิจกรรม	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อ/แหล่ง เรียนรู้	การ ประเมินผล
1.บอกที่มา ความหมายและ ประโยชน์ของการ ประดิษฐ์ทำรำได้ 2.นักเรียนปฏิบัติ ทำนาฏยศัพท์ และบอก ความหมายทำรำ ได้ 3.นักเรียนมี คุณลักษณะอันพึง ประสงค์ด้าน ใฝ่เรียนรู้	1. ที่มา ความหมายและ ประโยชน์ของ การประดิษฐ์ ทำรำได้ 2. ทำนาฏย ศัพท์เบื้องต้น 3.ทำรำแม่บท ภาคอีสาน	1. จัดสนทนากลุ่ม และร่วมกันเรียนรู้ ประวัติความเป็นมา ประโยชน์ของคนตรี ได้และการอ่านตัว โน้ต 2. บันทึก และ ร่วมกันวิเคราะห์องค์ ความรู้ ที่ได้จากการ เรียนรู้ 3. ร่วมกันสังเคราะห์ องค์ความรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับ ภูมิปัญญาท้องถิ่น 4. ร่วมกันสรุปองค์ ความรู้ที่ได้รับและ จัดเก็บข้อมูล 5. นำเสนอผลงานที่ ได้จากการเรียนรู้ 6. ร่วมกันสนทนา หลังการการเรียนรู้	1. โรงเรียน โกสุมพิทยา สรรค์ 2.บ้านภูมิ ปัญญา ท้องถิ่น 3.ครุภูมิ ปัญญา ท้องถิ่น 4. กล้อง ถ่ายรูป 5. กล้อง วิดีโอ 6. กระดาษ 7. ปากกา	สังเกต พฤติกรรม

แผนการจัดกิจกรรมการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์โดยใช้นาฏประดิษฐ์เกี่ยวกับ

สมุนไพรรวม ชุมนุมดนตรีนาฏศิลป์

โรงเรียนโกสุมพิทยาสรรค์ อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

กิจกรรมที่ 10 ฝึกซ้อมและปรับปรุงแก้ไขผลงาน

วันที่ ..... เดือน ..... พ. ศ. ....

จุดประสงค์ของ การทำกิจกรรม	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อ/แหล่งเรียนรู้	การประเมินผล
1. เพื่อฝึกซ้อมและปรับปรุงแก้ไขนักดนตรี นักร้อง และนักแสดงให้มีความสอดคล้องและพร้อมเพรียงกัน 2. นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านใฝ่เรียนรู้	1. โน้ตเพลง ตำนาน สมุนไพรรวมและ อ่อมแซบล่า เพลิน 2. เนื้อเพลง ตำนาน สมุนไพรรวมและ อ่อมแซบล่า เพลิน 3. ทำรำเพลง ตำนาน สมุนไพรรวมและ อ่อมแซบล่า เพลิน	1. ร่วมกันนัดหมายกำหนดวันฝึกซ้อม 2. ร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้และนำเสนอผลงาน 3. ร่วมกันวิพากษ์วิจารณ์ และปรับปรุงแก้ไขทำนองดนตรี เนื้อเพลงและลีลาทำรำ เพื่อให้สอดคล้องกลมกลืนและสามารถสื่อความหมายได้ 4. ร่วมกันสนทนาหลังการนำเสนอผลงานเพื่อปรับปรุงแก้ไขในส่วนที่บกพร่อง และเพิ่มเติมในส่วนที่ขาด	1. หอประชุม อเนกประสงค์ โรงเรียนโกสุมพิทยาสรรค์ 2. นักเรียน 3. ครู 4. ครูภูมิปัญญาท้องถิ่น 5. เครื่องดนตรี 6. กล้องถ่ายภาพ 7. กล้องวิดีโอ 8. กระดาษ 9. ปากกา	สังเกต พฤติกรรม

ภาคผนวก ก

หนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม โทร. ๓๐๐

ที่ บว. ว๐๒๓๐/๒๕๕๔

วันที่ ๖ มกราคม ๒๕๕๔

เรื่อง เชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน ดร.ภูษิต บุญทองเถิง

ด้วยนางจิราภรณ์ ศรีบุรี รหัสประจำตัว ๕๒๑๒๑๓๒๑๐๒ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชา หลักสูตรและการเรียนการสอน รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านใฝ่เรียนรู้โดยใช้นาฏยประดิษฐ์เกี่ยวกับสมุนไพรร” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย ตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมด้านเนื้อหา ภาษาดังเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกรียงศักดิ์ ไพรรวธรรม)

รักษาการในตำแหน่งคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ ศธ ๐๕๔๐.๐๑/ว ๐๔๑๖

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ. เมือง จ. มหาสารคาม ๔๔๐๐๑

๖ มกราคม ๒๕๕๔

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย
เรียน ดร.มีศิลป์ ชินภักดิ์

ด้วย นางจิราภรณ์ ศรีบุรี รหัสประจำตัว ๕๒๑๒๑๓๒๑๐๒ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านใฝ่เรียนรู้โดยใช้นาฏยประดิษฐ์เกี่ยวกับสมุนไพรร” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย ตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสมด้านเนื้อหา ภาษา สถิติ การวัดและประเมินผลดังเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้
จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกรียงศักดิ์ ไพรรวณ)
รักษาการในตำแหน่งคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์, โทรสาร ๐-๔๓๗๒-๕๔๓๘

ภาคผนวก ง

ผลงานนักเรียนที่เกิดจากการเรียนรู้ในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ด้านใฝ่เรียนรู้โดยใช้นาฏยประดิษฐ์เกี่ยวกับสมุนไพรร

- ด้านสมุนไพรร

- ด้านดนตรี

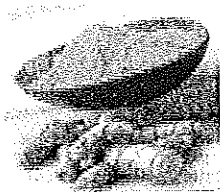
- ด้านนาฏศิลป์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

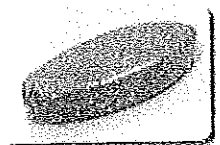
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

1. ประเภทบำรุงผิวพรรณ

ขมิ้นชัน

สรรพคุณ : ขัดผิว ขัดหน้า แก้สิว แก้ฝ้า ทำให้ใบหน้าเนียนนุ่ม
บำรุงผิว ทาตัวเด็ก แก้ผื่นคัน

หินขัดตัว

สรรพคุณ : ใช้ขัดเซลล์ผิวตามร่างกาย

กาวเครือขาว

สรรพคุณ : บำรุงผิวพรรณให้สดใส ทำให้เนื้อเต่งตึง ลดอาการ
เหี่ยวย่น เช่นบริเวณใบหน้า หน้าอก

ลูกประคบ

สรรพคุณ : แก้ปวดเมื่อยตามร่างกาย ตามกล้ามเนื้อ ทำให้เลือด
ไหลเวียนได้สะดวก บำรุงผิวพรรณให้สวยงาม แก้อาการ
ลมพิษ ผดผื่นตามร่างกาย

2. ประเภทรักษาโรค

ไพลสด

สรรพคุณ : เป็นยาร้อน ใช้ลดน้ำหนัก

ปลาไหลเผือก

สรรพคุณ : ช่วยลดเบาหวาน ปวดหลัง ปวดเอว

ว่านชักมดลูก

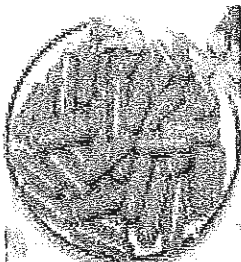
สรรพคุณ : รักษาผดผื่น ประจำเดือนมาไม่ปกติ

วิธีใช้ : หัวสด ๆ ผานเป็นแผ่นบาง ๆ แล้วนำไปต้มกินจะมีรสฝืด ๆ
ต้มกินจนกว่ารสชาติของยาจะจืดลง จึงจะเปลี่ยนชุดใหม่

โกฐสอ

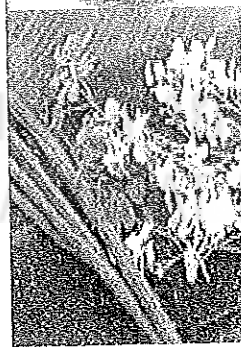
สรรพคุณ : แก้ไข้ แก้ไอ แก้เสมหะ บำรุงหัวใจให้ชุ่มชื้น

มะรุุม

สรรพคุณ : แก้มะเร็ง และเบาหวาน ถ้าเป็นแคปซูล ให้กิน

ติดต่อกัน 5 วันแล้วให้หยุดกินประมาณ 1 สัปดาห์ ค่อย
รับประทานต่อ

ใบ : รักษาโรคเลือดออกตามไรฟัน ตำพอกรักษาบาดแผลสดเพื่อ
ห้ามเลือด หรือรักษาแผลเรื้อรังรักษาไม่หาย

ราก : ต้มน้ำดื่มช่วยขับลมในลำไส้ แก้บวมน้ำ บำรุงร่างกาย บำรุง

สมอง ช่วยให้เจริญอาหาร ขับน้ำคาวปลา

ดอก : เป็นยาบำรุงร่างกาย ช่วยขับปัสสาวะ

ฝัก : แก้ไข้ บรรเทาอาการปวดเมื่อยตามร่างกายอันเนื่อง

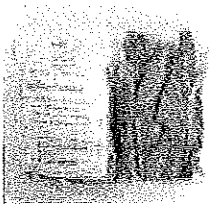
มาจากป่วยไข้ แก้เลือดออกตามไรฟัน

เมล็ด : ช่วยลดไข้ ตำพอกอาการบวมจากการเกิดบาดแผล

มะตูม

สรรพคุณ : เป็นยาแก้ร้อนใน

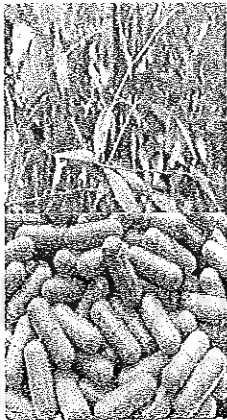
หมั่ม

สรรพคุณ : แก้เบาหวาน รักษาโรคความดันโลหิตสูง ละลายไขมัน
โรคไต สารพิษตกค้าง

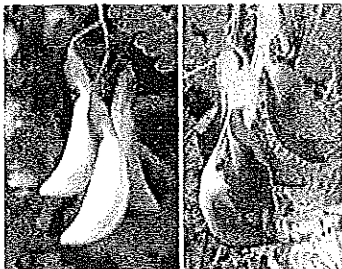
กำลังเสือโคร่ง

สรรพคุณ : ช่วยชำระล้างไตให้สะอาด บำรุงกองธาตุให้เป็นปกติ
ขับลมในลำไส้ ใช้น้ำบดอากาศผู้ป่วยเป็นโรคเกี่ยวกับ
มดลูกของผู้หญิงไม่สมบูรณ์ มดลูกชอกช้ำ อักเสบ
เนื่องจากการกระทบกระเทือน แท้งบุตร
มดลูกไม่แข็งแรงให้หายเป็นปกติ

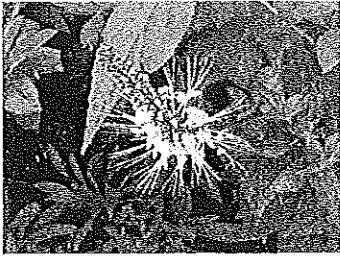
ฟ้าทลายโจร

สรรพคุณ : แก้ไข้ทั่ว ๆ ไป เช่น ไข้หวัด ไข้หวัดใหญ่ ระวังอาการ
อักเสบ พวกไอ เจ็บคอ คออักเสบ ต่อมทอนซิล
หลอดลมอักเสบ ขับเสมหะรักษาโรคผิวหนังฝี
แก้ติดเชื้อ พวกทำให้ปวดท้อง ท้องเสีย บิด และแก้
กระเพาะลำไส้อักเสบ เป็นยาขม เจริญอาหาร
ส่วนที่ใช้ : ทั้งต้น ใบสด ใบแห้ง ใบจะเก็บมาใช้ เมื่อต้นมีอายุได้
3-5 เดือน

แคบ้าน (แคขาว แคแดง)

สรรพคุณ : แก้พิษไข้ ดับพิษร้อน ใช้น้ำรักษาโรคห้วลม
ส่วนที่ใช้ : เปลือกต้น ดอก ใบสด ยอดอ่อน

หญ้าหนวดแมว

สรรพคุณ : ใบ ต้มน้ำดื่มเป็นยาขับปัสสาวะ รักษาเนื้องอก
โรคหนองใน โรคไต

3. ประเภทบำรุงร่างกาย

ม้ากระทืบโรง

สรรพคุณ : เป็นยาอายุวัฒนะ บำรุงธาตุ บำรุงร่างกาย เสริมสร้างพลัง

ทางเพศ กระตุ้นประสาทให้คลั่งคลุ้มกระชวย ผิวพรรณ
สดใสน้ำมีนวล รักษาโรคข้อ ปวดหลัง ปวดเอว ปวดเมื่อย
ตามร่างกาย รักษาโรคบิดและอาการท้องร่วง รักษาโรค
กระเพาะ บำรุงหัวใจ เลือดลมเดินไม่สะดวก รักษาโรคภูมิแพ้

และขับพิษต่าง ๆ ในร่างกาย ทำให้สมองปลอดโปร่งแจ่มใส
วิธีรับประทาน : เป็นยาต้ม หรือคองสุราหรือผสมน้ำผึ้ง
รับประทานเช้า-เย็น

กระชายดำ

สรรพคุณ : บำรุงฮอร์โมนเพศชาย กระตุ้นประสาททำให้

กระชวยกระชวย บำรุงกำลังเป็นยาอายุวัฒนะ ชะลอ
ความแก่ชับลม ขับปัสสาวะ แก้โรคกระเพาะอาหารแก้
ท้องอืด ท้องเฟ้อเนื่องจากรับประทาน อาหารไม่เป็นเวลา
บำรุงเลือดสตรี แก้กษาว ทำให้ประจำเดือนมาเป็นปกติ

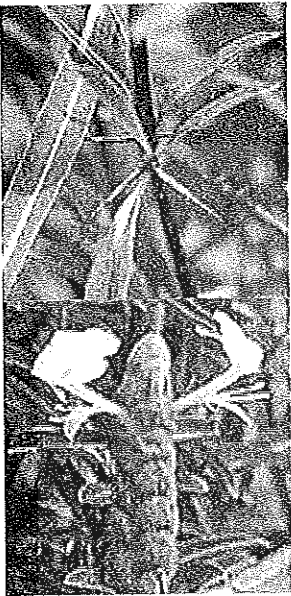

4. ประเภทดอนพืษ

เสลดพังพอนตัวเมีย พญาปล้องทอง

สรรพคุณ : ใช้ดอนพืษแมลงสัตว์กัดต่อย ตะขาบ แมลงป่อง
รักษาอาการอักเสบ งูสวัด ลมพืษ แผลน้ำร้อน
ลวก ใช้ทารักษาอาการอักเสบจากเริ่มในปาก
รักษาแผลร้อนใน โรคเริ่มที่ผิวหนังและงูสวัด
ดับพืษร้อน

เสลดพังพอนตัวผู้

สรรพคุณ : แก้ตาเหลือง หน้าเหลือง เมื่อยตัว กินข้าวไม่ได้ แก้
เจ็บพืษ แก้ผิดอาหาร ดอนพืษงู พืษแมลงสัตว์กัดต่อย
แก้ปวดพืษ แก้โรคเบาหวาน แก้ปวดแผล แผลจาก
ของมีคมบาด แก้โรคฝีต่างๆ แก้โรคนงูสวัด รักษาโรคเริ่ม
ดอนพืษจากเม็ดตุ่มฝีดาษ รักษาโรคฝีดาษ แก้ฟกช้ำ แก้
ช้ำบวมเนื่องจากถูกของแข็ง ดอนพืษ ไข่ พืษ ไข่ทรพืษ
แก้ปวดพืษ เหงือกบวม แก้วริดสีดวงทวาร แก้วขุ้งกัถ แก้ว
พืษไฟลวกน้ำร้อนลวก แก้ปวดจากปลาถูกแทง

ส่วนที่ใช้ : ราก ใบ ส่วนทั้ง 5

รางจืด

สรรพคุณ : แก้ท้องร่วง อาการแพ้ ผื่นคัน แก้พืษยาฆ่าแมลงใน
สัตว์ แก้พืษจากสาร ในยากำจัดศัตรูพืษ แก้พืษเคมี
พืษเบื่อเมา พืษแอลกอฮอล์ พืษสุราเรื้อรัง พืษ
สะสมในร่างกาย ไข้ร้อนใน ฯลฯ

ส่วนที่ใช้ : ใบ ราก เถา (รากรางจืดมีสรรพคุณมากกว่าส่วน
ใบ 3-8 เท่า) ส่วนของใบให้เลือกรางจืดที่มีอายุเกิน
1 ปีและเลือกใบที่รางจืดที่ไม่อ่อนหรือแก่
จนเกินไป นำใบรางจืดอบแห้ง มีกลิ่นใบไม้แห้ง
หอมอ่อนๆ เป็นธรรมชาติ ให้น้ำชาสีน้ำตาลออก
เขียว มีสรรพคุณกำจัดพืษ แก้เมาค้าง บรรเทา
อาการผื่นแพ้ ชารางจืดยังลดความร้อนในร่างกาย
(ที่ใช้แก้พืษสุรา เม้าค้างต้องเป็นรางจืดเถาชนิด
ดอกสีม่วง)

เถาย่านาง

สรรพคุณ : ถอนพิษไข้ ดับพิษร้อน แก้ปวดท้องถอนพิษ
เมื่อเมาอาหาร แก้อักเสบ

ส่วนที่ใช้ : เถา ใบ คั้น รากแห้ง

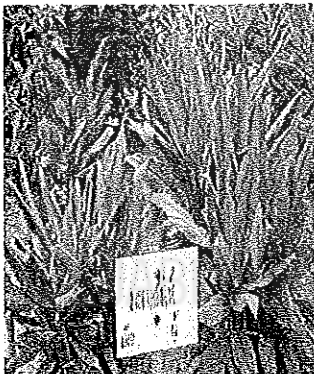
เถา : มีรสจืดขม ไข้แก้ไข้ ไข้รากสาด ไข้พิษ ไข้ค้ำคาง
ไข้ฝีดาษ ถอนพิษผิศจ้ำค้ำคางและพิษอื่น ๆ แก้อาเจียร
แก้เมาสุรา แก้อาเจียรโมหะ แก้โรคหัวใจและแก้ลม

ใบ : มีรสจืดช่วยถอนพิษและแก้ไข้ ตัวร้อน ถอนพิษผิ
ค้ำคาง ใบย่านางมีฤทธิ์เย็น จึงใช้ใบย่านางปรับสมดุล
ในร่างกาย

ทั้งต้น : ประุงเป็นยาแก้ไข้กลับ

รากแห้ง : มีรสจืดขม ไข้แก้ไข้ได้ทุกชนิด แก้พิษเมาเบื่อ แก้อ
เมาเรื่อ แก้อาเจียร บำรุงหัวใจ บำรุงธาตุ

5. ประเภทไม้มงคล

ว่านเกษตรดอกทอง

สรรพคุณ : เป็นว่านในทางมหาเสน่ห์ และว่านเมตตาม
หานิยม

ส่วนที่ใช้ : ว่านนี้มีสรรพคุณทั้งต้น

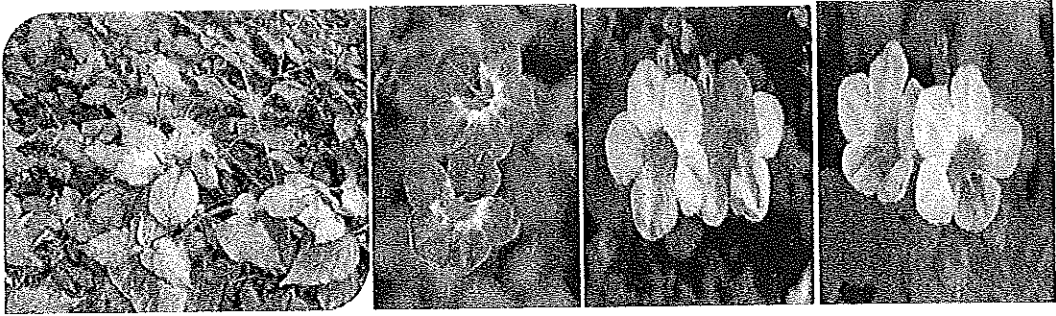
ดอก : กลิ่นของดอกที่ส่งออกมาจะกระตุ้นอารมณ์
ทางเพศอย่างรุนแรง นิยมเอาดอกว่านแช่น้ำมัน
จันทร์ หรือผสมสีผึ้ง (ใช้ผึ้งสำหรับทาปาก)

ใช้ติดตัวและทาปาก เพราะถือว่าเป็น

ขอมมหาเสน่ห์ ดังนั้นว่านนี้เมื่อเวลาออกดอก
ต้องเด็ดดอกออกเสียบ่าปล่อยให้ส่งกลิ่นหอม
ไปทั่วเด็ดขาด จะเป็นการป้องกันที่ดีที่สุด
นอกจากนี้ ยังมีความเชื่อว่าหากปลูกไว้ที่
หน้าบ้าน ร้านค้าหรือสถานบริการ จะมี
สรรพคุณทางเมตตามหานิยม ทำให้มีลูกค้า
อุดหนุนเนื่องแน่น

ข้อมูลพื้นฐานของต้นอ่อมแซบ

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Asystasia gangetica* (L) T, Anders

ชื่อวงศ์ : ACANTHACEAE

ชื่อสามัญ : Ganges Primrose, Ganges River asystacia, Chinese violet, Coromandel, Creeping foxglove, Baya, Yaya

ชื่อพื้นเมือง : อ่อมแซบ (อีสาน), บายา (กลาง), ย่าหยา, บุษบาฮาวาย, บุษบาริมทาง (กรุงเทพฯ); ผักกูดเฒ่า (เชียงใหม่)

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ :

ไม้ล้มลุก สูง 30-60 ซม. บางครั้งเป็นเถา ลำต้นและกิ่งเป็นเหลี่ยม ใบเดี่ยว เรียงตรงข้าม รูปรี รูปไข่ หรือคล้ายรูปสามเหลี่ยม ยาว 2-5 ซม. ปลายใบแหลม โคนใบตัดหรือกลม ขอบใบเรียบหรือหยักมน แผ่นใบมีขนสั้นนุ่มหรือเกลี้ยง ก้านใบยาวได้ประมาณ 2 ซม. ดอกออกเป็นช่อแบบช่อกระจุกด้านเดียว ใบประดับรูปใบหอก ยาวประมาณ 3 มม. มีขนยาว กลีบเลี้ยง 5 กลีบ แฉกเล็ก กลีบเลี้ยงรูปใบหอก ยาว 5-9 มม. มีขนกระจาย กลีบดอกรูปแตร ปลายบานออกมี 5 กลีบ เรียงซ้อนเหลื่อม สีเหลืองอ่อน สีขาวครีม สีชมพู หรือสีม่วง หลอดกลีบยาวได้ประมาณ 2 ซม. เรียวแคบจรดโคน ปากหลอดกลีบเส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ 1 ซม. มีขนด้านนอก กลีบกลมขนาดประมาณ 1.5 ซม. เกสรเพศผู้ 4 อัน สั้น 2 อัน ยาว 2 อัน ไม้ยื่นพ้นปากหลอดกลีบดอก อับเรณูรูปขอบขนาน ยาวไม่เท่ากัน ยาว 2.5-3 มม. รังไข่ 2 ช่อง รูปขอบขนาน มีขนปกคลุม แต่ละช่องมีออวูล 2 เม็ด ก้านเกสรเพศเมียเรียวยาว ยาวประมาณ 2 ซม. มีขนที่โคน ยอดเกสรขนาดเล็ก ผลแบบแคปซูล รูปขอบขนาน ยาว 2.5-2.8 ซม. รวมก้านผล มีขนสั้นนุ่ม เมล็ด 4 เมล็ด เกลี้ยง

ระยะเวลาออกดอก : พฤศจิกายน - กุมภาพันธ์

อื่นๆ :

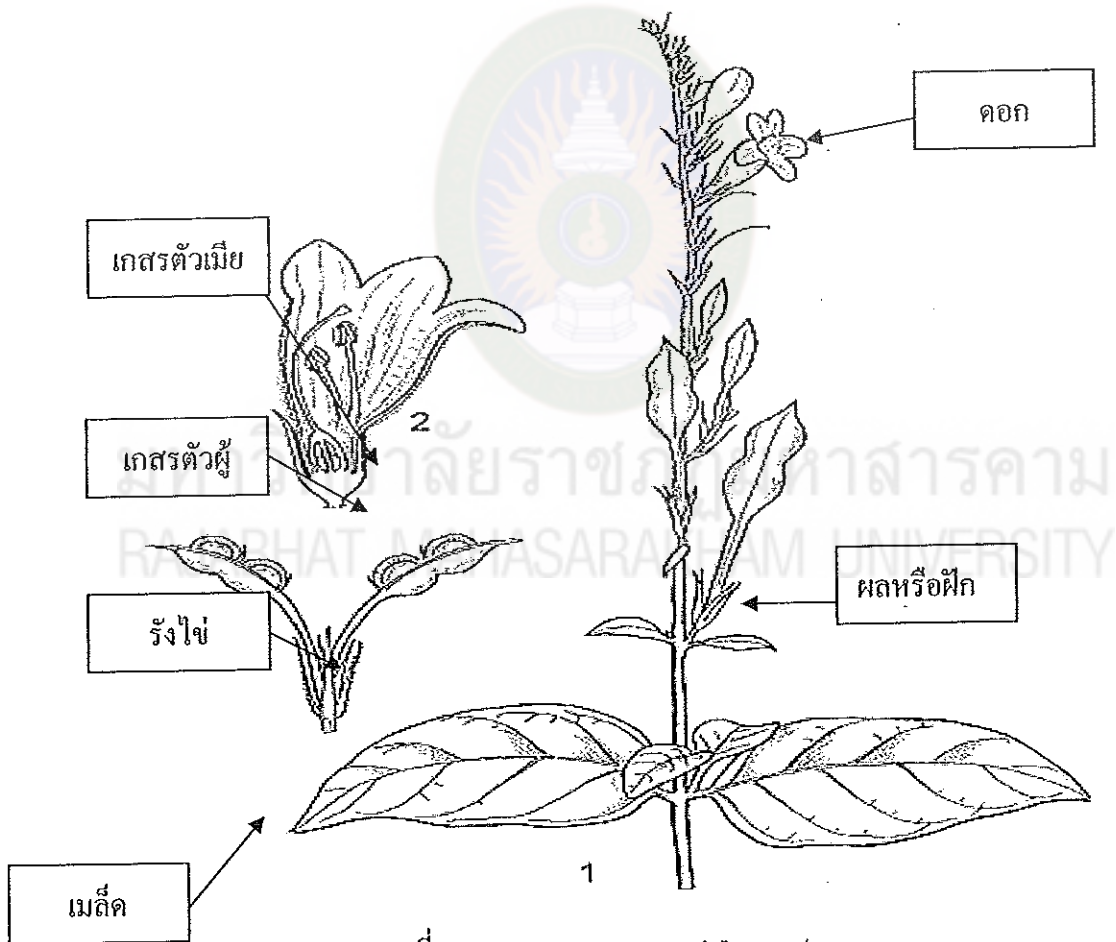
มีเขตการกระจาย พันธุ์กว้าง พบตั้งแต่ แอฟริกา อินเดีย ศรีลังกา และประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ พบขึ้นเป็นวัชพืชทั่วไป โดยเฉพาะตามชายหาด หรือปลูกเป็นไม้ประดับ

สรรพคุณ :

แก้พิษงู, บำรุงเลือด, บำรุงกำลัง, บำรุงสายตา, แก้พิษฝีภายใน, แก้ไข้เหนือ, ขับลมให้ชานออกมาทั่วตัว

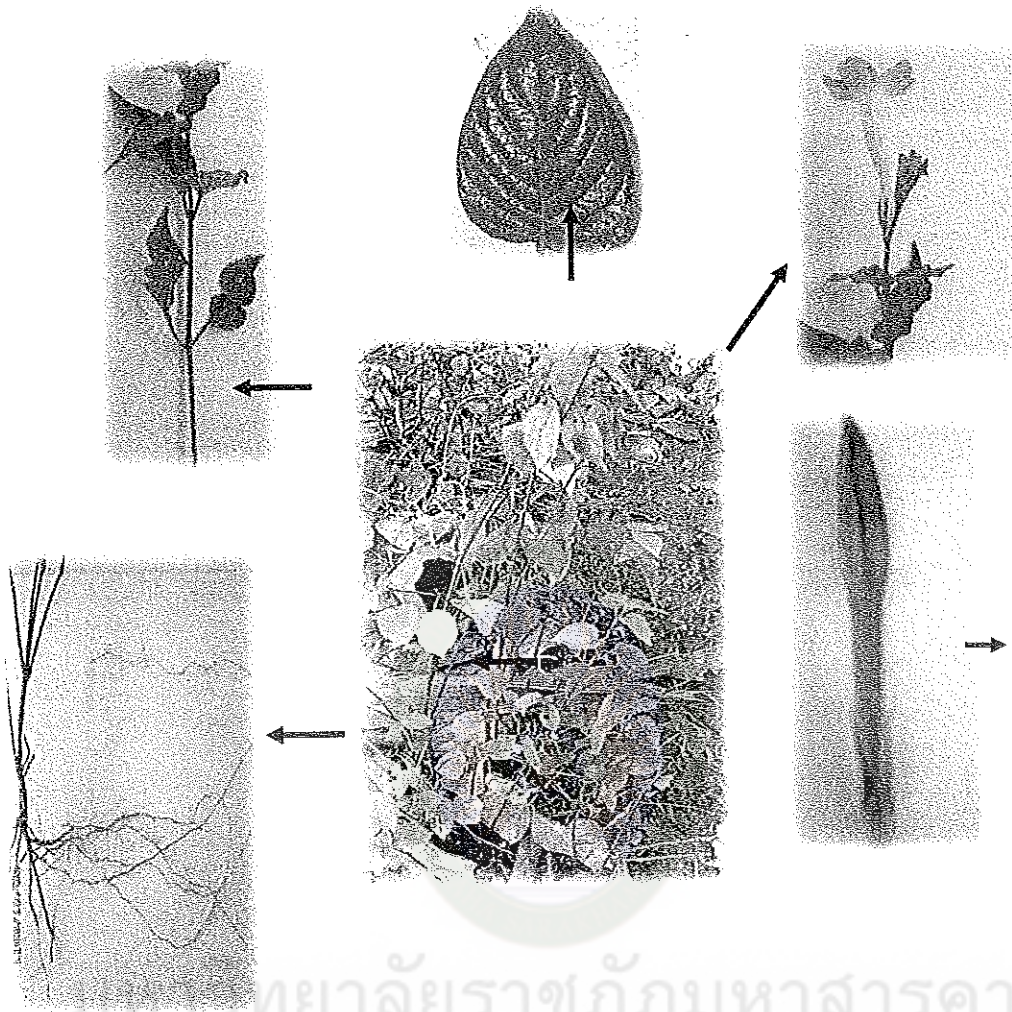
คั้นน้ำกินรักษาเบาหวานและความดันโลหิตสูง

ปรุงอาหาร ผักไฟแดง แกงจืด แกงอ่อม ซุปแปงทอด ลวก-กินสดจิ้มน้ำพริก ส่วนที่กินได้คือ ดอก ใบ ยอดอ่อน ก้าน ใบ มีรสจืดและเย็น ประกอบด้วยสารต้านอนุมูลอิสระสูง

ที่มา: <http://web3.dnp.go.th/botany/>

1. ช่อดอกและช่อของผลหรือฝัก
2. ดอกผ่าตามยาวแสดงเกสรตัวผู้ เกสรตัวเมีย และรังไข่
3. การแตกของฝักหรือผล

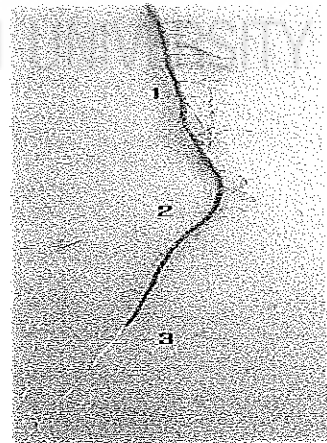

พื้นที่ในการศึกษา
ของราก

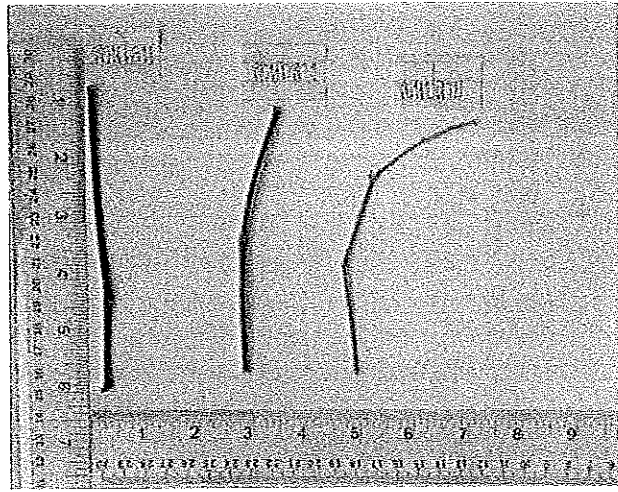
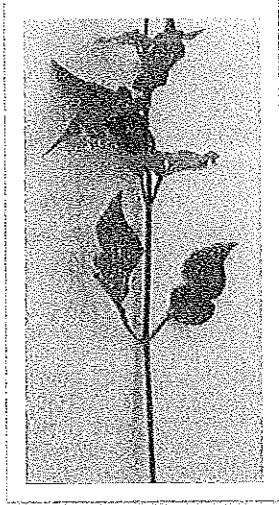
1. โคนราก
2. ส่วนกลางราก
3. ส่วนปลายราก

ราก

รากเป็นระบบรากแก้ว มีรากแขนงแตกออกจากรากแก้ว รากแก้วมีสีน้ำตาล รากส่วน โคนที่ติดกับลำต้นมีขนาดใหญ่ มีรากแขนงมากกว่า ส่วนปลายรากเป็นรากเกิดใหม่มีสีขาวและลดขนาดเร็วเล็กลงจากโคนราก โครงสร้างภายในของรากตัดตามยาว กลุ่มเนื้อเยื่อลำเลียงยึดติดดี ส่วนเนื้อเยื่อตัดตามขวางพบว่าเนื้อเยื่อชั้นคอร์เท็กซ์ส่วน โคนกว้างกว่าส่วนกลาง และส่วนปลาย กลุ่มเนื้อเยื่อลำเลียงส่วนปลายรากมีจำนวนมากที่สุด

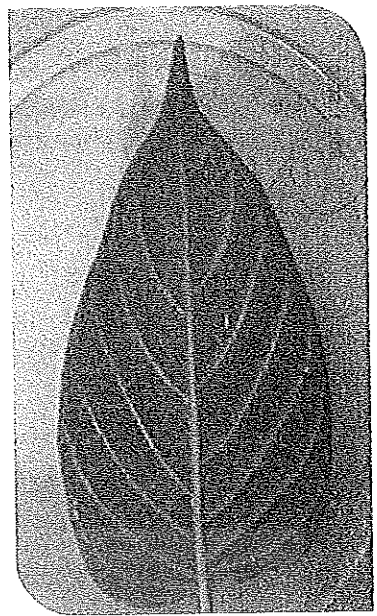
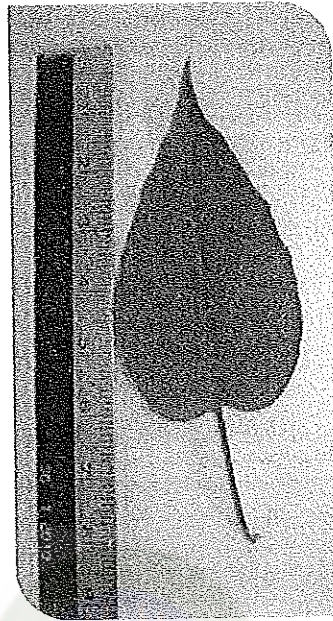

ลำต้นของอ่อมแซบ

พื้นที่ในการศึกษาของลำต้น

1. ส่วนโคน
2. ส่วนกลาง
3. ส่วนปลายราก

ลำต้นมีลักษณะเป็นเหลี่ยม บริเวณ โคนเหลี่ยมชัดเจนกว่าตอนกลางและตอนปลายของลำต้น โคนมีสีเขียวเข้มออกดำ ส่วนกลางมีสีเขียวเข้ม ส่วนปลายมีสีเขียวอ่อน เป็นส่วนที่มีความแข็งแรงที่สุด ส่วนโครงสร้างภายในของลำต้นมีลักษณะประกอบไปด้วย เรียงจากนอกเข้าไปใน Epidermis , Cortex , Vascular Bundle และ Pith ชั้นของ Cortex แคบ การเรียงตัวของ Vascularbundel เป็นระเบียบรอบลำต้น Pith กว้าง

รูปลักษณะภายนอกของใบอ่อมแซบ

โครงสร้างภายนอกของอ่อมแซบ

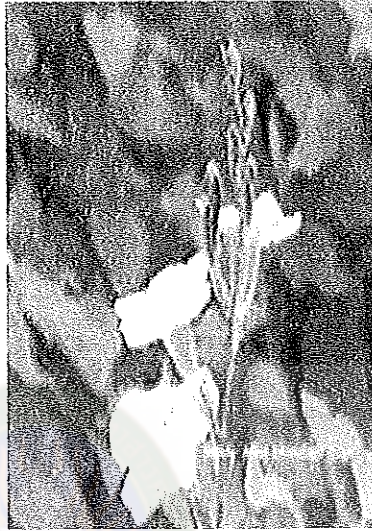
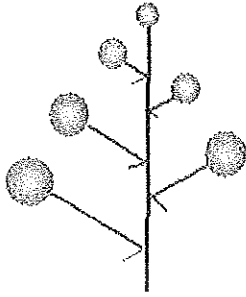
รูปลักษณะทั่วไปของใบอ่อมแซบ

ใบ สิ่งที่น่าสนใจ: คือ ผลของต้นอ่อมแซบมีผลเรียวยาวและ โพร่งข้างเป็นที่เก็บของเมล็ดและเมื่อเมล็ดแตกออกจะมีส่วนที่เว้าอยู่ภายในผล

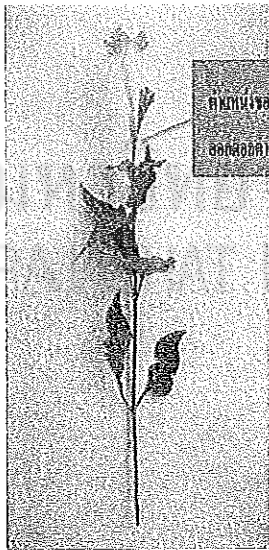
ด้านหลังใบ มีสีเขียวหรือเขียวอ่อน มีเส้นกลางใบ เส้นใบเรียงกันเป็นร่างแห ส่วนท้องใบ มีสีเขียวมัน เส้นกลางใบนูนขึ้น เส้นใบเป็นร่องชัดเจนกว่าด้านหลังใบ

ใบอ่อมแซบมีการเรียงตัวของเส้นใบเป็นแบบร่างแห ด้านหน้าใบผิวใบสีเขียวสดถึงเขียวเข้มเป็นมัน ด้านหลังใบเส้นใบนูนออกมามองเห็นได้ชัดเจนกว่าด้านหน้าใบ มีขนาดความกว้างประมาณ 4.53 เซนติเมตร ยาวประมาณ 7.63 เซนติเมตร ปลายใบเรียวแหลม โคนของใบมน ขอบใบเรียบ

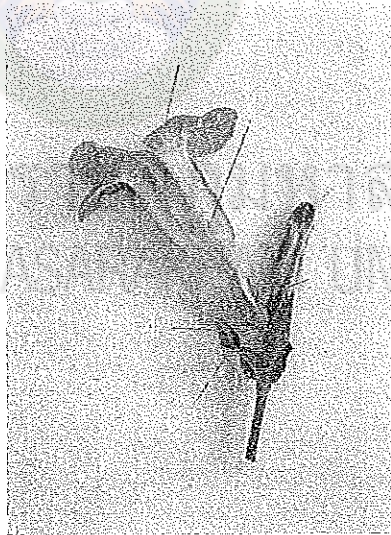
การเกิดของดอกอ่อมแซบ

ดอกเป็นดอกช่อ แบบช่อกระจุกแยกแขนง ออกดอกตามซอกกิ่ง

สมมติชื่อดอก
ออกดอกตามซอกกิ่ง

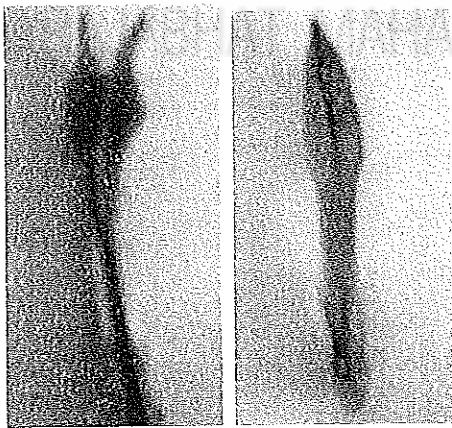
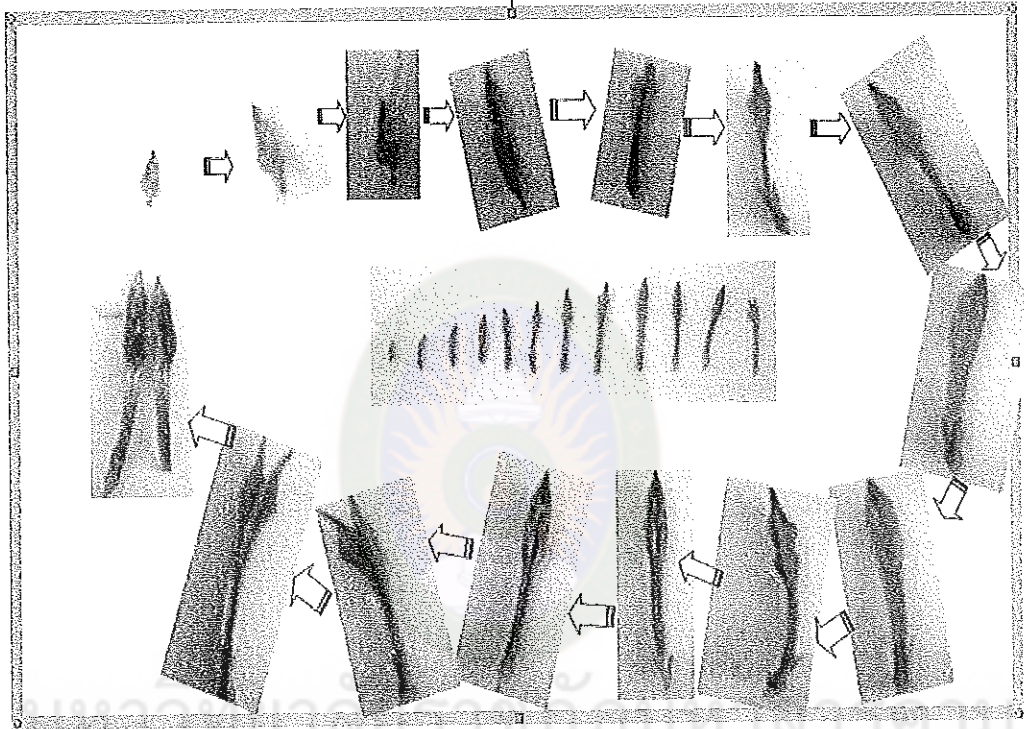
รูปลักษณะทางชีววิทยาของดอกอ่อมแซบ

1. กลีบดอก
2. หลอดกลีบดอก
3. กลีบเลี้ยง
4. รังไข่
5. กลีบประดับ

ดอกมีลักษณะผิวไม่เรียบด้านนอกมีสีดำดกสีม่วงเข้ม ด้านในสีขาวแกมเหลือง มีขนเล็ก ๆ บางๆ กระจายอยู่ จะเห็นลายเส้นชัดเจน มีขนาดกว้าง 1.7 ซม. ยาว 3.5 ซม. มีเกสรตัวผู้จำนวน 4 อันกลีบดอกมีเมื่อดสีม่วงกระจาย สลับการลิวโคพลาสติก มีเกสรตัวผู้มีอับละอองเรณูซึ่งมีละอองสีเหลือง ในรังไข่พบว่ามีช่องออวุล 2 ช่อง

ผล

ผลแบบฝักรูปแคบซูด มีขอบขนาน เรียวยาว รวมทั้งก้านผล ฝักอ่อนมีลักษณะการเจริญเติบโตเป็นรูปตัว S มีขนาดเพิ่มขึ้น ฝักอ่อนหักง่ายมีสีเขียว เมล็ดภายในฝักเป็นสีเขียว เมื่อแก่ปลายฝักแตกออกเป็น 2 ส่วนจากปลายฝักมายังโคนฝัก มีสีน้ำตาล มีเมล็ดอยู่ภายในเป็นสีน้ำตาล

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

อ่อมแซบคำเพลิน

ทำนองเพลง อีสานคำเพลิน (ต่าย อรทัย)

ผู้ประพันธ์เพลง นางสาวจามจรี โสมโสภ นางสาวสมนึก ศิริเคน
ขับร้องโดย นางสาวจามจรี โสมโสภ

โอ..โอ้..โอ้ โอ..โอ้..โอ้ โอ..โอ้..โอ้ โอ้ยละน้อ...

โอ..โอ้..โอ้ เอ้อ ละฟ้าเอยฟ้าสีเหล่า ๆ หอมดอกแคยามค่ำ ๆ เออ...

ละฟ้าอ่ำถ้ำ ตะเว็นตกต่ำค้อย นื่องคอยอ้าย แม่นวังเวินเอ้ย

แม่นวังเวิน... โอ้ย...โอ้ย... โอ้ยละนา

อ่อมแซบมีชื่อมานาน คนชาวอีสานเรียกว่าลื้มผัว

กินได้รสชาติแซบนัว หัวถิ่นมักอ่อมแกงคี่แน

คุณค่านั้นมากแท้ ตุ่มเตอะเดินละบอกต่อกันมา

ขอฝากสำเนียงนี้ล่อยล่อง ถึงพี่น้องลุงป้าน้ำอา

อ่อมแซบปลูกไว้อย่าช้า สืบสานมาสู่รุ่นเยาวชน

ต้นนี้ใช้บำรุงเลือด สายตา เพิ่มกำลังวังชา แข็งแรง เคี้ยวอ้าย ๆ

คว-หวานเฮ็ดได้ ดอก-ใบ ละปรุงแต่ง คนแจ่งทั่วไป

ผง-ชูรสนั้นไซ้ สักค้ำทำได้แน (ข้า)

ราชภัฏ แน่แท้ ปรุงขึ้นแน่นอน (ข้า)

มาเด้อหล่า ซอยกันรักษาสืบต่อ

สมุนไพรอ่าท้อ รวมไว้พัฒนา

พืวดอกต่าง เจ้าผู้สร้างงามข้า (ข้า)

คิดเบ็ดเสร็จ มาเฮ็ดมาทำให้จ้อจ่าหนอเอาไว้ ให้จ้อจ่าหนอเอาไว้ หนอเอาไว้

หนอเอาไว้

ฟัง ๆ ถ่อน ออนซอน มาตุ้ม มาโสม

ฟัง ๆ ถ่อน ออนซอน มาโสม ก่อนหนา

เชิญมา สืบทอดรักษา อีสานพัฒนาสมุนไพโรไทยเฮา ๆ

A /
ANANAS

ANANAS KAWANAN

ANANAS

Ston ke

Chords: Gm, %, Dm, Fm, Gm

Dm Gm A ANANAS

Chords: Gm, %, Dm, Dm, Gm, Gm

Chords: Gm, Fm, Bb, %, Gm

Dm Gm Fm Gm (circled) %, Dm %, %

Dm Gm Gm Fm Gm Gm D Gm %, %

Dm Gm %, Fm Gm Gm ro %, Gm %

Gm Fm %, Gm %, Gm E Gm %, Gm

Dm Gm Gm %, ro, Gm E Gm %, %

Dm Gm Gm Fm Gm Gm E Gm %, %, Dm

Gm Gm Gm Gm

(circled) %

Fine

เพลงตำนานสมุนไพร

ทำนองเพลง เนียง เนอ อินา (ไฝ่ พงศธร)

ผู้ประพันธ์เพลง นายเอกนรินทร์ โพธิ์ชัย นายสุชาติ ศรีบุรี

ขับร้องโดย นายเอกนรินทร์ โพธิ์ชัย

อยู่คู่กันมา สมุนไพรของไทย ท่านหลวงปู่นามได้บันทึกเอาไว้
 กลัวจะสูญหายจากหมู่คนเฮา คำราเก่า ๆ เล่าผ่านภาษาอะแมร์
 ชีวิตประชาชน มีทั้งฝน ทั้งทา ด้วยภูมิปัญญาพ่อแม่เฒ่า เหาหนอ
 ต่อมาได้เลื่อนหาย ขาดคนสานต่อ แต่ปัจจุบันนี้หนอ หลวงปู่สั่นได้นำมา

แปลเป็นภาษาไทย ให้คนเข้าใจง่าย

ทำได้สบาย ๆ นำมาผสม เกิดเป็นยาเย็น เฮอะ เออ เอ้อ เอย .... แก้วเลือด แก้วลม

มีอีกหลายขนาน ผสมผสานต่อ เป็นยาแก้ปวดข้อ แก้ปวดเมื่อยก็มี

เฮอะ เออ เอ้อ เอย .... ของดีบ้านเฮา

เกสรดอกทอง ขาดอนต้องรางจืด ปีบแดงปีบขาว หญ้าหนวดแมว มะกา

ขนิ้นชันนั้น ดินสอพองนี้หนา ทาผิวทาหน้า ผิวพรรณดีจริง

เด็ก ๆ ได้ศึกษา ประชาได้ฝึกทำ หลวงปู่สั่นท่านนำ ได้เผยแผ่ออกไป

เฮอะ เออ เอ้อ เอย .... ให้เยาวชน

ได้รู้และได้ทำ ได้จดและได้จำ ได้นำไปสืบสาน

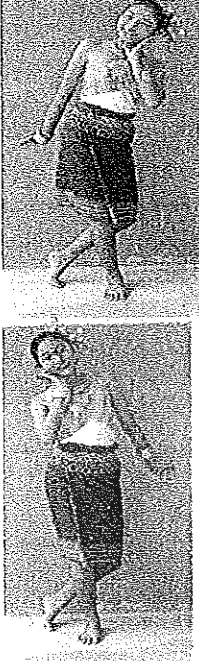
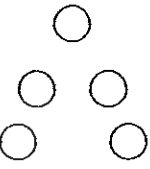
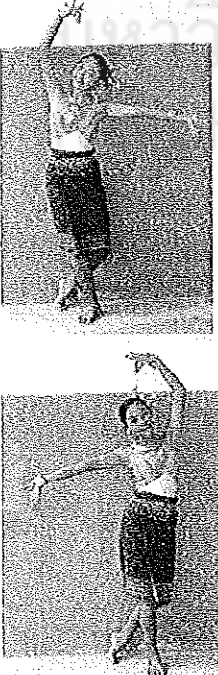
ต่อกันไปให้ยืนนาน เฮอะ เออ เอ้อ เอย .... สมุนไพรไทย

เฮอะ เออ เอ้อ เอย .... อนุรักษ์คงไว้

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางภาคผนวกที่ 1 ภาพประกอบการรำเพลงอ่อนแบบลำเพลิน

ภาพประกอบ	คำร้อง	มือ - แขน	เท้า	ศรีษะ	การสื่อ ความหมาย
 <p>ท่าที่ ท่าออก</p>	<p>โอ..โอ้..โอ้ โอ..โอ้ ..โอ้ โอ..โอ้..โอ้ โอ้ยละน้อ... โอ..โอ้..โอ้ เอ่อ</p>	<p>มือซ้ายแบหงาย วางไว้ที่ได้คาง มือขวาจับส่ง หลังแล้วม้วน ม้วนจับปล่อย เป็นแบหงายมือ ขวาแบหงายวาง ไว้ที่ได้คางมือ ซ้ายจับส่งหลัง แล้วม้วนม้วน จับปล่อยเป็นแบ หงาย</p>	<p>วิ่งซอย เท้าออกมาแล้ว ก้าวเท้า ขวาไป ข้างหน้านำ หนักตัวอยู่ที่ เท้าขวา เท้าซ้ายวาง หลัง</p>	<p>เอียง ซ้าย เอียง ขวา</p>	<p>ท่าอายุ แปรแถวเป็น รูปตัววีหงาย</p>
 <p>ท่าที่ 1</p>	<p>ละฟ้าเอยฟ้าสีเหล่า ๆ หอมดอกแคขาม คำ ๆ เออ... ละฟ้าอ่าถ่า ตะเวิน ตกคำคล้อย นื่อง คอยอ้าย แม่่น วังเวินเอ้ย แม่่นวังเวิน... โอ้ย ...โอ้ย... โอ้ยละนา</p>	<p>มือซ้ายแบหงาย ระดับไหล่แขน ตั้ง มือขวาจับคว่ำ ยกสูงเหนือ ศรีษะ ปฏิบัติสลับทำนี้ กันจนจบเนื้อ เพลงในวรรคนี้</p>	<p>ก้าวเท้า ขวาไป ข้างหน้านำ หนักตัวอยู่ที่ เท้าขวา เท้าซ้ายวาง หลัง</p>	<p>เอียง ขวา เอียง ซ้าย</p>	<p>สื่อถึงความกว้าง ใหญ่(ท้องฟ้า)</p>

ภาพประกอบ	คำร้อง	มือ - แขน	เท้า	ศีรษะ	การสื่อ ความหมาย
 <p>ท่าที่ 2</p>	คนตรี	มือซ้ายและ มือขวาแบ่มือไว้ ข้างสะโพกขยับ มือเป็นวงกลม จนจบคนตรี	ก้าวขวา -ซ้าย-ขวา -ซ้าย ไปตามจังหวะ เพลงจนจบคนตรี	เอียงขวา เอียงซ้าย สลับไปตาม จังหวะเพลง	ท่าเชื่อม เพื่อแปร แถวเป็น แถวตรง ○ ○ ○ ○ ○
  <p>ท่าที่ 3</p>	อ้อมแขนมีชื่อ มานาน คน ชาวอีสาน เรียกว่าลิ่มคว กิน ได้รสชาติ แขนัว ทัว ถันมักอ้อม แกงดีเน้ คุณค่านัน้มาก แท้ คุ่มเตอะ เค้นละบอก ต่อกันมา ขอฝาก สำเนียงนี้ลอย ล่อง ถึงที่น้อง สูงป้าน้ำอา อ้อมแขนปลุก ไว้อ่าช้า สิบ สานมาสู่รุ่น เฮาชน	มือขวาดั้งวงกลาง ระดับไหล่แล้ว ปาดมือขึ้นเป็นตั้ง วงบน มือซ้ายตั้ง วงบนลดวงลงเป็น วงกลาง ระดับ ไหล่มือซ้ายตั้งวง กลางระดับไหล่ แล้วปาดมือขึ้น เป็นตั้งวงบน มือขวาดั้งวงบน ลดวงลงเป็นวง กลาง ระดับไหล่ ทำสลับกันเช่นนี้ จนจบเนื้อเพลง และคนตรี	ขวา-ซ้าย-ขวา-ตะ เท้าซ้าย ก้าวซ้าย-ขวา-ซ้าย ตะเท้าขวา แล้วเดินแปรแถว	เอียงขวา เปลี่ยนเป็น เอียงซ้าย เอียงสลับ กันไปตาม จังหวะเพลง	สื่อถึงคุณ ค่าที่มี มากมาย แปรแถว เป็นรูป ตัววีคว่า

ภาพประกอบ	คำร้อง	มือ - แขน	เท้า	ศีรษะ	การสื่อ ความหมาย
 ท่าที่ 4	ดันนี้ใช้ บำรุงเลือด สายตา	มือขวาและมือซ้าย จับปรกหน้าระดับ สายตา แขนงอ เล็กน้อย			สื่อถึงการ บำรุง สายตา
 ท่าที่ 5 ท่าที่ 6	เพิ่มกำลัง วังชา แข็งแรง เค้อ อ้าย ๆ แข็งแรง เค้อ อ้าย ๆ	มือทั้งสองจับ ประสานกันที่ หน้าอก และ เชื่อมต่อด้วยท่าที่ 5 มือซ้ายและมือขวา ตั้งวงระดับเอว แขนตั้ง ขยับ ข้อมือไปตาม จังหวะเพลง มือทั้งสองจับ ประสานกันที่ หน้าอก แล้ววาด แขน ออกเป็นตั้งวง ระดับเอว แขนตั้ง ขยับข้อมือไปตาม จังหวะเพลง	ก้าวขวาไป ช่างหน้าหน้าหนักตัว อยู่ที่เท้าขวา เท้าซ้ายวางหลังเปิด ส้นเท้า แล้วเปลี่ยนเป็นก้าว ขาซ้ายไปข้างหน้า หน้าหนักตัวอยู่ที่เท้า ซ้าย เท้าขวาวางหลังเปิด ส้นเท้า	เอียงซ้าย เอียงซ้าย เอียงขวา	มือที่จับเข้า หาลำตัวบ่ง บอกว่าเพิ่ม กำลังให้ ตัวเอง แสดงถึง ความ แข็งแรง

ภาพประกอบ	คำร้อง	มือ - แขน	เท้า	ศีรษะ	การสื่อ ความหมาย
 <p>ทำที่ 7</p> 	<p>คาว-หวาน เฮ็ดได้ คอก- ใบ ละปรุง แต่ง คนแจ้ง ทั่วไป</p>	<p>มือขวาจับหงาย ระดับหน้าอกม้วน มือเป็นตั้งวงบน แล้วขยับข้อมือ สับคปลายนิ้วตาม จังหวะเพลง 2 ครั้ง มือซ้ายตั้งวง หน้าระดับหน้าอก วาดแขนลง เปลี่ยนเป็น จับส่งหลัง</p>	<p>ก้าวเท้าซ้ายวาง ข้างหน้า น้าหนักตัว อยู่ที่เท้าหน้า เท้าขวาวางหลังเปิด สันเท้า</p>	<p>เอียงขวา</p>	
 <p>ทำที่ 8</p> <p>ทำที่ 9</p>	<p>ผง-ชुरสนั่น ไซร์ สกักทำ ได้แน่ (ซ้ำ) ราชภัญเฒ แท้ ปรุงขึ้น แน่นอน (ซ้ำ)</p>	<p>มือซ้ายจับหงาย ระดับหน้าอกม้วน มือเป็นตั้งวงบน แล้วขยับข้อมือ สับคปลายนิ้วตาม จังหวะเพลง 2 ครั้ง มือขวาดังวงหน้า ระดับหน้าอกวาด แขนลงเปลี่ยนเป็น จับส่งหลัง</p>	<p>ก้าวเท้าขวาวาง ข้างหน้า น้าหนักตัว อยู่ที่เท้าหน้า เท้าซ้ายวางหลังเปิด สันเท้า</p>	<p>เอียงซ้าย</p>	

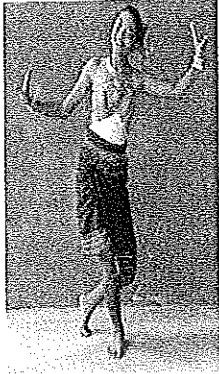
ภาพประกอบ	คำร้อง	มือ - แขน	เท้า	ศรีษะ	การสื่อ ความหมาย
 <p data-bbox="215 860 305 904">ทำที่ 10</p>	<p data-bbox="386 427 546 983">มาเคี้ยวหล่ำ ชอยกัน รักษาสืบต่อ สมุนไพรร อย่าท้อ รวมไว้ พัฒนาพั้ว ดอกต่าง เจ้าผู้ต่างงาม ข้า (ข้า)</p>	<p data-bbox="572 416 763 864">มือขวาดั้ง ตะแคงมือใน ระดับไหล่แล้ว ม้วนมือพลิก เปลี่ยนเป็นจับลง ตะแคงระดับ หน้าอกแทนมือ ซ้าย</p>	<p data-bbox="789 416 989 577">ก้าวเท้าขวาแล้วย่อ เท้าซ้าย เท้าขวา ย่อสลับกันจนจบ</p>	<p data-bbox="1039 416 1198 748">เอียงซ้าย- เอียงขวา หรือเอียง ตามมือจับ</p>	<p data-bbox="1215 416 1339 517">การชักชวน กัน</p>
 <p data-bbox="215 1487 305 1532">ทำที่ 11</p>	<p data-bbox="386 1005 546 1442">คิดเบ็ดเสร็จ มาเส็ดมาทำ ให้จ้อจำ หนอเอาไว้ ให้จ้อจำ หนอเอาไว้ หนอเอาไว้ หนอเอาไว้</p>	<p data-bbox="572 1005 763 1733">มือซ้ายจับตะแคง มือระดับหน้าอก โดยวางให้มือซ้าย ซ้อนอยู่ใต้มือขวา แขนงอเล็กน้อย แล้วม้วนมือพลิก เปลี่ยนเป็นตั้งวง ในระดับไหล่ แทนที่มือขวา ปฏิบัติสลับกันกับ ทำที่ 10 จนจบ เนื้อเพลงและ ดนตรี</p>	<p data-bbox="789 1005 893 1039">เนื้อเพลง</p>	<p data-bbox="1039 1005 1139 1039">เอียงขวา</p>	<p data-bbox="1215 1005 1325 1319">แปรแถว เป็นแถว ตรงเรียง หน้า กระดาน ○○○○○</p>

ภาพประกอบ	คำร้อง	มือ - แขน	เท้า	ศรียะ	การสื่อ ความหมาย
 <p>ท่าที่ 12</p>	<p>ฟัง ๆ ถอน ออนซอน มา ดุ่ม มาโฮม ฟัง ๆ ถอน ออนซอน มา โฮม ก่อนหนา</p>	<p>มือขวาแบหงาย ตะที่แก้มขวา มือซ้ายจับคว่ำ แล้วม้วนมือ ออกเป็นแบ หงาย มือซ้าย ปฏิบัติเช่นนี้ 3 จังหวะแล้ว เปลี่ยนมือซ้าย เป็นแบหงาย มือขวาจับคว่ำ ด้านหน้าระดับ ชายพก</p>	<p>ก้าวเท้า ขวาหมุน ตัวไป ทาง ด้านขวา หัน ด้านซ้าย ให้ผู้ชม แล้วหมุน ตัว กลับมา หันหน้า ให้ผู้ชม</p>	<p>เอียงขวา เอียงซ้าย เอียงขวา สลับเอียง ตาม จังหวะ เพลง</p>	<p>ท่าฟัง</p>
 <p>ท่าที่ 13</p>	<p>เชิญมา สืบทอด รักษา</p>	<p>มือขวาจับคว่ำ สูงระดับเหนือ ศรียะแล้วพลิก มือเป็นแบหงาย มือซ้ายแบหงาย ระดับไหล่แขน งอเล็กน้อยวาด มือเปลี่ยนเป็น จับคว่ำ ปฏิบัติ สลับไปมา 3 รอบและรอบที่ 2 มือซ้ายและมือ</p>	<p>ก้าวเท้า ซ้ายวาง ด้านหน้า</p>	<p>เอียงซ้าย</p>	

ภาพประกอบ	คำร้อง	มือ - แขน	เท้า	ศรียะ	การสื่อ ความหมาย
 <p>ท่าที่ 14</p> <p>ท่าที่ 15</p>	<p>ฟัง ๆ ถ่อน ออนซอน มา ดุ่ม มาโฮม ฟัง ๆ ถ่อน ออนซอน มา โฮม ก่อนหนา</p>	<p>มือขวาแบหงาย แตะที่แก้มขวา มือซ้ายจับคว่ำ แล้วม้วนมือ ออกเป็นแบ หงาย มือซ้าย ปฏิบัติเช่นนี้ 3 จังหวะแล้ว เปลี่ยนมือซ้าย เป็นแบหงาย มือขวาจับคว่ำ ด้านหลังระดับ ชายพก</p>	<p>ก้าวเท้า ขวาหมุน ตัวไป ทาง ด้านขวา หัน ด้านซ้าย ให้ผู้ชม แล้วหมุน ตัว กลับมา หันหน้า ให้ผู้ชม</p>	<p>เอียงขวา เอียงซ้าย เอียงขวา สลับเอียง ตาม จังหวะ เพลง</p>	<p>การมา รวมกัน</p>
 <p>ท่าที่ 16</p>	<p>เชิญมา สืบทอด รักษา</p>	<p>มือขวาจับคว่ำ สูงระดับเหนือ ศรียะแล้วพลิก มือเป็นแบหงาย มือซ้ายแบหงาย ระดับไหล่แขน งอเล็กน้อยวาด มือเปลี่ยนเป็น จับคว่ำ ปฏิบัติ สลับไปมา 3 รอบและรอบที่ 2 มือซ้ายและมือ</p>	<p>ก้าวเท้า ซ้ายวาง ด้านหลัง</p>	<p>เอียงซ้าย</p>	

ภาพประกอบ	คำร้อง	มือ - แขน	เท้า	ศรียะ	การสื่อ ความหมาย
		ขวาลระดับลง อยู่ที่หน้าอก รอบที่ 3 ลดมือ ลงระดับชายพก			
 ท่าที่ 17	อีสานพัฒนา สมุนไพรรไทย เฮา ๆ	มือซ้ายจับคว่ำ สูงระดับเหนือ ศรียะ มือขวาแบ หงายระดับไหล่ แขนงอเล็กน้อย แล้ววาดมือ เปลี่ยนเป็นจับ คว่ำ ปฏิบัติสลับ ไปมา 3 รอบและ รอบที่ 2 มือขวา และมือซ้ายลด ระดับลงอยู่ที่ หน้าอก รอบที่ 3 ลดมือลงระดับ ชายพก	ก้าวขวา ไป ข้างหน้า แล้วย่อ เท้าสลับ ซ้าย-ขวา จนจบ เนื้อเพลง	เอียงขวา	เชิญชวนมา ช่วยกัน
 ท่าที่ 18	ดนตรี	มือซ้ายและ มือขวาแบมือไว้ ข้างสะโพกขยับ มือเป็นวงกลม จนจบดนตรี	ก้าวขวา -ซ้าย-ขวา -ซ้าย ไป ตาม จังหวะ เพลงจน จบดนตรี	เอียงขวา เอียงซ้าย สลับไป ตาม จังหวะ เพลง	ท่าเชื่อมเพื่อ แปรแถว เป็นรูปตัว V หงาย

ภาพประกอบ	คำร้อง	มือ - แขน	เท้า	ศีรษะ	การสื่อ ความหมาย
 <p data-bbox="248 869 337 904">ท่าที่ 19</p>	คนตรี	มือขวาตั้งวงบน มือซ้ายตั้งวง กลางระดับไหล่ กางแขนออกทั้ง 2 แขน	ก้าวเท้า ซ้ายวาง ข้างหน้า	เอียงซ้าย	ความ กว้างไกล

ตารางภาคผนวกที่ 2 ท่ารำประกอบเพลงตำนานสมุนไพร

ภาพประกอบ	คำร้อง	มือ - แขน	เท้า	ศรียะ	การสื่อ ความหมาย
 <p>ท่าออก</p>	ทำนอง ดนตรี	มือซ้าย จีบคว่ำ ระดับวงกลาง แล้วสอดจีบขึ้น ไปตั้งเป็นวงบัว บาน	ก้าวเท้าซ้าย – ก้าวเท้าขวา แล้วก้าวสลับ ไปตามจังหวะ เพลง	เอียงซ้าย แล้วเปลี่ยน เป็นเอียง ขวาตาม จังหวะ เพลง	ความ ยิ่งใหญ่
 <p>ท่าที่ 1</p>	อยู่คู่กันมา สมุนไพร ของไทย	มือซ้ายจีบคว่ำ ระดับหน้าอก มือขวาแบหงาย ระดับเอว	ก้าวเท้าขวา ข้างหน้าแล้ว หมุนรอบ ตัวเอง 1 รอบ	เอียงด้าน มือขวา	การหมุน รอบตัวสื่อ ความหมาย ว่ามีมานาน แล้ว
 <p>ท่าที่ 2</p>	ทำนอง ป่วนมได้ บันทึก เอาไว้	มือขวาจีบคว่ำ ยกสูงเหนือ ศรียะ มือซ้ายจีบหงาย ระดับชายพก	เท้าซ้ายก้าวไป ด้านข้างเหยียบ เท้าขวา ให้เต็มเท้าแล้ว โยกตัวมา ด้านขวา	เอียงซ้าย	สื่อถึงการ เขียน หนังสือ แปรแถว เป็นรูป เฉียง

ภาพประกอบ	คำร้อง	มือ - แขน	เท้า	ศรียะ	การสื่อ ความหมาย
 <p>ท่าที่ 3</p>	ได้บันทึก เอาไว้	มือซ้ายจับหงาย ระดับหัวเข่า มือขวาดึงวง ระดับเอว	ก้าวเท้าขวาไป ข้างหน้า	ศรียะเอียง ขวาด้าน มือต้วง	การบันทึก
 <p>ท่าที่ 4</p>	กลัวว่า	มือซ้ายและมือ ขวาจับหงาย ประสานกันทาบ ที่ฐานไหล่	ก้าวเท้าขวา ไปข้างหน้า เท้าซ้ายวาง หลัง	เอียงขวา	ความรู้สึก จากใจ
 <p>ท่าที่ 5</p>	สูญหาย	มือซ้าย มือขวา ดึงวงระดับไหล่	เท้าขวา ก้าวหน้า เท้าซ้ายวาง หลังเปิดสัน เท้า	เอียงซ้าย	หายไป

ภาพประกอบ	คำร้อง	มือ - แขน	เท้า	ศีรษะ	การสื่อ ความหมาย
 <p>ท่าที่ 6</p>	จากหมูน ไทย	มือขวา จับสูง เหนือศีรษะ มือซ้ายจับหางที่ ระดับหัวเข่า หรือชายพก	ก้าวเท้า ขวาแล้ว หมุนรอบ ตัวเอง 1 รอบ นับ 4 จังหวะ ขวา-ซ้าย- ขวา-ซ้าย	ตรง	ตัวเราหรือ พวกเรา
 <p>ท่าที่ 7</p>	ตำราเก่าๆ เล่าผ่าน ภาษา อะเมร์	มือขวาจับคว่ำไว้ที่ ไหล่ มือซ้ายจับ คว่ำระดับไหล่ แขนเหยียดตั้ง แล้วเปลี่ยนเป็นมือ ซ้ายจับที่ฐานไหล่ มือขวาจับคว่ำ แขนตั้งระดับไหล่	ก้าวเท้า ขวาชิด เท้าซ้าย แล้วสลับ เปลี่ยนเป็น นก้าวเท้า ซ้ายชิด เท้าขวา	เอียง ขวา เอียง ซ้าย ตาม จังหวะ เพลง	สิ่งที่ผ่านมา
 <p>ท่าที่ 8</p>	ดนตรี	มือขวาจับคว่ำ เหนือศีรษะ ม้วน มือเปลี่ยนเป็นตั้ง วง มือซ้ายตั้งวง สูงเหนือศีรษะ ม้วนมือ เปลี่ยนเป็นจับคว่ำ สลับกัน ไปมา 4 จังหวะ	ก้าวเท้า ขวา- ซ้าย- ขวา-ซ้าย หมุนรอบ ตัวเอง 1 รอบ	เอียง ขวา	ความ ยิ่งใหญ่

ภาพประกอบ	คำร้อง	มือ - แขน	เท้า	ศรียะ	การสื่อ ความหมาย
 <p>ท่าที่ 9</p>	ชีวิต ประชาชน	มือซ้ายตั้งวงระดับ ชายพก มือขวาจับหงาย ระดับเอว แขนงอ เล็กน้อยแล้วม้วน มือเป็นแบหงาย กลับไปมาอยู่ 2 จังหวะ	ก้าวเท้า ขวาแตะ เท้าวาง หน้า น้ำหนัก ตัวอยู่ที่ เท้าซ้าย	เอียง ซ้าย	คนทั่วไป
 <p>ท่าที่ 10</p>	มีทั้งคนทั้ง ทา	มือขวาตั้งวงระดับ ชายพก มือซ้ายจับคว่ำ ระดับเอว แขนงอ เล็กน้อยแล้วม้วน มือเป็นแบหงาย กลับไปมาอยู่ 2 จังหวะ มือซ้ายตั้งวงระดับ	ก้าวเท้า ซ้ายแตะ เท้าวาง หน้า น้ำหนัก ตัวอยู่ที่ เท้าขวา		
 <p>ท่าที่ 11</p>	ด้วยภูมิ ปัญญาพ่อ แม่แม่เต่า เฮาหนอ	หน้าอก มือขวา กางมือออกยกสูง ระดับ แก่งศรียะ ขยับนิ้ว ไปมา ทั้ง 4 นิ้ว	ก้าวเท้า ขวา-ซ้าย ก้าวเดิน รอบ ตัวเอง 1 รอบ		การนำมา

ภาพประกอบ	คำร้อง	มือ - แขน	เท้า	ศีรษะ	การสื่อ ความหมาย
	ต่อมา เลือนหาย (ปฏิบัติ เหมือนท่า ที่ 9)	มือซ้ายตั้งวงระดับ ชายพก มือขวาจับหงาย ระดับเอว แขนงอ เล็กน้อยแล้วม้วน มือเป็นแบหงาย สลับไปมาอยู่ 2 จังหวะ	ก้าวเท้า ขวาตะ เท้าวาง หน้า น้ำหนัก ตัวอยู่ที่ เท้าซ้าย	เอียง ซ้าย	คนทั่วไป
	ขาดกามา สานต่อ (ปฏิบัติ เหมือนท่า ที่ 10)	มือขวาตั้งวงระดับ ชายพก มือซ้ายจับคว่ำ ระดับเอว แขนงอ เล็กน้อยแล้วม้วน มือเป็นแบหงาย สลับไปมาอยู่ 2 จังหวะ	ก้าวเท้า ซ้ายตะ เท้าวาง หน้า น้ำหนัก ตัวอยู่ที่ เท้าขวา		
	ปัจจุบันนี้ หนอหลวง ปู่สั้นได้ นำมา (ปฏิบัติ เหมือนท่า ที่ 11)	มือซ้ายตั้งวงระดับ หน้าอก มือขวา กางมือออกยกสูง ระดับ แง่ศีรษะ ขยับนิ้ว ไปมา ทั้ง 4 นิ้ว	ก้าวเท้า ขวา-ซ้าย ก้าวเดิน รอบ ตัวเอง 1 รอบ		การนำมา

ภาพประกอบ	คำร้อง	มือ - แขน	เท้า	ศรียะ	การสื่อ ความหมาย
 <p>ท่าที่ 11</p>	คนตรี	มือซ้ายกำมือขวา ลง วางระดับชาย พัก มือขวากำมือแต่ หงายฝ่ามือเล็ง สลับไปซ้ายขวา จนจบคนตรี	ก้าวขวา ก้าวซ้าย สลับกัน ไปมาจน จบคนตรี	เอียง ขวา สลับ เอียง ซ้าย จนจบ คนตรี	เป็นท่า เชื่อมเพื่อ แปรแถว เป็นแถว ตรง ○○○○
 <p>ท่าที่ 12</p>	แปลเป็น ภาษาไทย ให้คน เข้าใจง่าย ทำได้ สบาย ๆ นำมาผสม เกิดเป็นยา เข็น	มือขวาดึงวงยก แขนสูงเหนือ ศรียะ มือซ้ายจับ หงายระดับระดับ ชายพักแล้วเปลี่ยน สลับเป็นมือซ้าย ดึงวงยก แขนสูง เหนือศรียะ มือ ขวาจับหงายระดับ ระดับชายพัก	ก้าวขวา หมุนรอบ ตัวเอง 1 รอบ ก้าวซ้าย หมุนรอบ ตัวเอง 1 รอบ		
 <p>ท่าที่ 13</p>	เฮอะ เออ เอ็งเอย แก้ เลียด แก้ ลม	มือขวาและมือซ้าย จับหงายระดับเอว แขนงอ โยกแขน ไปมาตามจังหวะ เพลง	ยกหน้า เท้าขวา น้ำหนัก ตัวอยู่ที่ เท้าซ้าย	ศรียะ ตรง โยก ซ้าย ขวาไป ตาม จังหวะ เพลง	

ภาพประกอบ	คำร้อง	มือ - แขน	เท้า	ศรียะ	การสื่อ ความหมาย
 <p>ท่าที่ 14</p>	<p>มีอีกหลาย ขนาน ผสมศสา นต่อ เป็น ขาแก้ปวด ข้อ แก่ ปวดเมื่อย ก็มี เฮอะ เออ เอ้อ เอย ... ของดี บ้านเฮา</p>	<p>มือขวาตั้งวงบน มือซ้ายจับหงาย ระดับชายพกแล้ว หมุนตัวหันมา ด้านซ้ายมือทั้ง สองจับ ประสานกันที่ฐาน ไหล่</p>	<p>ก้าวเท้า ขวา-ก้าว ก้าวซ้าย- ก้าวขวา- แตะเท้า ซ้าย แล้วหมุน ตัวกลับ ลอยขวา ก้าวซ้าย ก้าวขวา แตะเท้า ซ้าย</p>	<p>เอียง ขวา เอียง ซ้าย</p>	<p>การประสม หรือการ รวมกัน</p>
 <p>ท่าที่ 15</p>	<p>ดนตรี</p>	<p>มือซ้าย มือขวาตั้ง วง แขนกางออก ด้านข้างในระดับ เอวหันหลังให้ ผู้ชมโยกแขนไป มาจนจบดนตรี</p>	<p>ยกหน้า เท้าขวา</p>	<p>ศรียะ ขวา กลับ ซ้าย เปลี่ยน เอียง ไปตาม จังหวะ เพลง</p>	<p>ท่าเชื่อม</p>
 <p>ท่าที่ 16</p>					

ภาพประกอบ	คำร้อง	มือ - แขน	เท้า	ศรียะ	การสื่อ ความหมาย
 <p>ท่าที่ 17</p>	คนตรี	มือขวาตั้งวง ล่างแขนตั้ง มือซ้ายเท้า สะเอว	ก้าวเท้าขวา ก้าวซ้าย ก้าวขวา ก้าวซ้าย	เอียงขวา	ท่าเชื่อม
 <p>ท่าที่ 18</p>	เกสรคอกทอง	มือซ้ายเท้า สะเอว มือขวาจับคว่ำ ที่หัวไหล่แล้ว	ก้าวเท้าขวา ไปข้างหน้า นำหน้ากตัว อยู่ที่เท้าขวา เท้าซ้ายวาง หลัง	เอียงขวา	
 <p>ท่าที่ 19</p>	ขาดอนตอง รางจืด	ม้วนมือจับขึ้น ไปตั้งวงบน เหนือศรียะ ดังท่าที่ 19 ปฏิบัติทำรำ เช่นนี้ 2 ครั้ง จนจบเพลงคำ ว่า รางจืด		เอียงซ้าย	

ภาพประกอบ	คำร้อง	มือ - แขน	เท้า	ศรียะ	การสื่อ ความหมาย
 <p>ท่าที่ 20</p>	<p>ปัดแดงปัดขาว</p>	<p>มือขวาเท้าสะเอว มือซ้ายจับคว่ำที่ หัวไหล่แล้ว ม้วนมือจับขึ้น ไปตั้งวงบน เหนือศรียะ คังท่าที่ 21 ท่าเช่นนี้ 2 ครั้ง</p>	<p>ก้าวเท้า ซ้ายไป ข้างหน้า นำหนัก ตัวอยู่ที่ เท้าซ้าย เท้าขวา วางหลัง</p>	<p>เอียงซ้าย เอียงขวา</p>	
 <p>ท่าที่ 21</p>	<p>หลှ้าหนดแมว มะกา</p>				
 <p>ท่าที่ 22</p>	<p>ขมื่นขึ้นนั้น</p>	<p>มือซ้ายและมือ ขวาจับหาง ระดับไหล่</p>	<p>ก้าวเท้า ขวาไป ข้างหน้า แล้ว หมุนรอบ ตัวเอง 1 รอบ</p>	<p>เอียงขวา</p>	

ภาพประกอบ	คำร้อง	มือ - แขน	เท้า	ศีรษะ	การสื่อ ความหมาย
 <p>ท่าที่ 23</p> <p>ท่าที่ 24</p>	<p>ดินสอพองนี้ หนา ทาผิวทา หน้าผิวพรรณดี จริง</p>	<p>มือซ้ายตั้งวง ระดับไหล่แขน งอเล็กน้อย มือขวาตั้งวงแล้ว ปาดมือไปตาม แขนซ้ายแล้ว เปลี่ยนเป็นมือ ขวาตั้งวงระดับ ไหล่แขนงอ เล็กน้อย มือซ้าย แบหงายปาดมือ ที่แก้ม ทำ สลับกันเช่นนี้ 5 ครั้งจนจบดนตรี</p>	<p>ก้าวเท้า ซ้ายวาง หน้า น้ำหนัก ตัวอยู่ที่ เท้าซ้าย เท้าขวา วางหลัง</p>	<p>เอียงซ้าย เอียงขวา สลับกัน ไปมา ตาม จังหวะ เพลงจน ครบ 5 ครั้งจบ ดนตรี</p>	<p>สื่อถึงการทา ผิวทาหน้า</p>
 <p>ท่าที่ 25</p>	<p>เด็ก ๆ ได้ศึกษา</p>	<p>มือขวาตั้งวงบน นิ้วชี้หักงอเข้าหา นิ้วหัวแม่มือมือ ซ้ายตั้งวงล่าง ระดับสะโพก นิ้วชี้หักงอเข้าหา นิ้วหัวแม่มือ</p>	<p>ก้าวขา ขวาไป ด้านข้าง แล้วยก หน้าเท้า ซ้ายหมุน ตัวกลับ เปลี่ยนเป็น ท่าที่ 26</p>		

ภาพประกอบ	คำร้อง	มือ - แขน	เท้า	ศีรษะ	การสื่อ ความหมาย
 <p>ท่าที่ 26</p>	<p>ปวงประชาได้ ฝึกทำ</p> <p>หลวงปู่ฉันได้ นำ ได้เผยแพร่ ออกไปให้ เยาวชน</p>	<p>มือซ้ายตั้งวงบน มือขวาตั้งวงล่าง ระดับสะโพก ปฏิบัติทำนี้ สลับกัน 4 ครั้ง นับ 8 จังหวะจน จบเนื้อเพลงคำ ว่า "เยาวชน" และดนตรีใน วรรคนี้</p>	<p>ก้าวขา ซ้ายไป ด้านข้าง แล้วยก หน้าเท้า ขวา</p>	<p>-เอียงขวา -เอียงซ้าย หรือเอียง ตามมือ ตั้งวง</p>	<p>(มือใช้ทำ ระบำจัมปา ศรี) สื่อถึง การศึกษา แปลแถวเป็น รูปตัวยู</p> <p>○ ○ ○ ○</p>
 <p>ท่าที่ 27</p> <p>ท่าเชื่อม</p>	<p>ได้รู้</p> <p>และ</p>	<p>มือซ้ายและมือ ขวาจับคว่ำ ระดับเอวทั้งสอง ข้างแล้วม้วนมือ ออกเป็นแบ หงาย (ท่าเชื่อม) แล้วม้วนข้อมือ ออกเปลี่ยนเป็น ตั้งวงดังภาพที่ 28</p>	<p>ตรง</p>	<p>ก้าวเท้า ขวา-ซ้าย- ขวาแตะ เท้าซ้าย ข้างหน้า</p>	<p>การจดจำและ การสืบสาน</p>

ภาพประกอบ	คำร้อง	มือ - แขน	เท้า	ศรียะ	การสื่อ ความหมาย
เหมือนกันกับท่าที่ 27 - 30	ได้นำไปสืบ สานต่อกันไป ให้ยืนนาน เฮอะ เออ เอ้อ เอย .... สมุนไพรไทย เฮอะ เออ เอ้อ เอย .... อนุรักษ์ คงไว้	ปฏิบัติสลับท่า เหมือนกันกับท่า ที่ 27 จนถึง ท่าที่ 30 จนจบ เนื้อเพลงคำว่า อนุรักษ์คงไว้		เอียงซ้าย	
 <p>ท่าที่ 32</p> <p>ท่าที่ 33</p>	คนตรี	มือซ้ายจับหาง วางมือไว้กลาง หลัง มือขวา ตั้งวงสูงเหนือ ศรียะ แล้วเปลี่ยนเป็น มือซ้ายม้วน ออกเป็นแบ หงายพลิกข้อ มมือขึ้นเป็นตั้ง วงยกสูงเหนือทอ ศรียะ มือขวา ลดวงลงจับคว่ำ สอดมือเป็นจับ หางวางไว้กลาง หลัง ปฏิบัติ สลับกันเช่นนี้ จนจบเพลง	ก้าวขวา เตะหน้า ถอยเท้า ขวา-ซ้าย -ขวาเตะ เท้าซ้าย ข้างหน้า ก้าวสลับ ถอยหลัง เข้าเวที เช่นนี้จน จบเพลง	เอียงซ้าย	

ภาคผนวก จ

ภาพประกอบการดำเนินการวิจัย

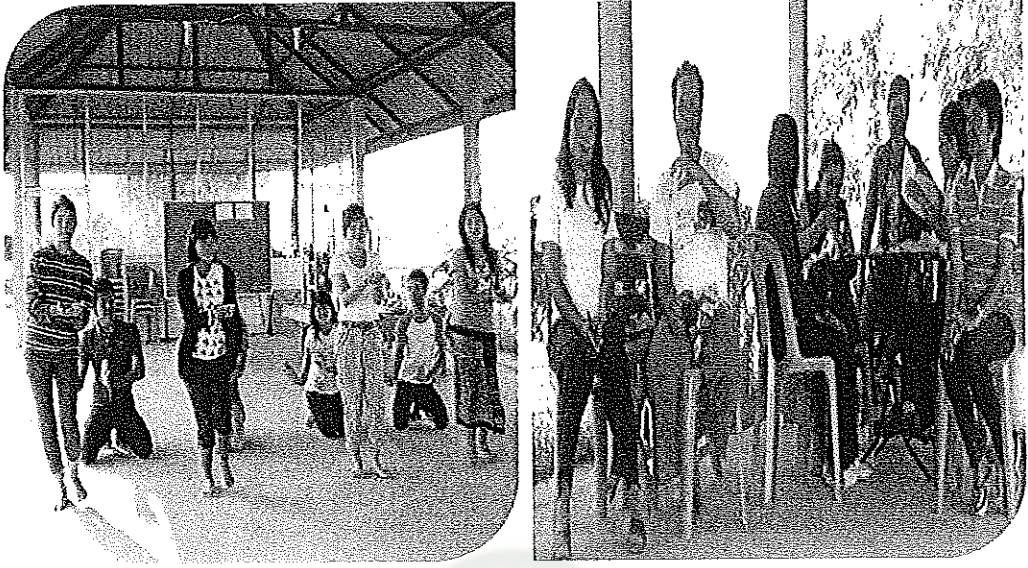
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ดร.ศักดิ์พงศ์ หอมหวาน, ดร. นลินรัตน์ อภิชาติ อาจารย์ที่ปรึกษา
ร่วมสังเกตการณ์เรียนรู้สรรพคุณพืชสมุนไพร จากภูมิปัญญาท้องถิ่นชุมชนบ้านโนนจานตำบล
เมืองเตา อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

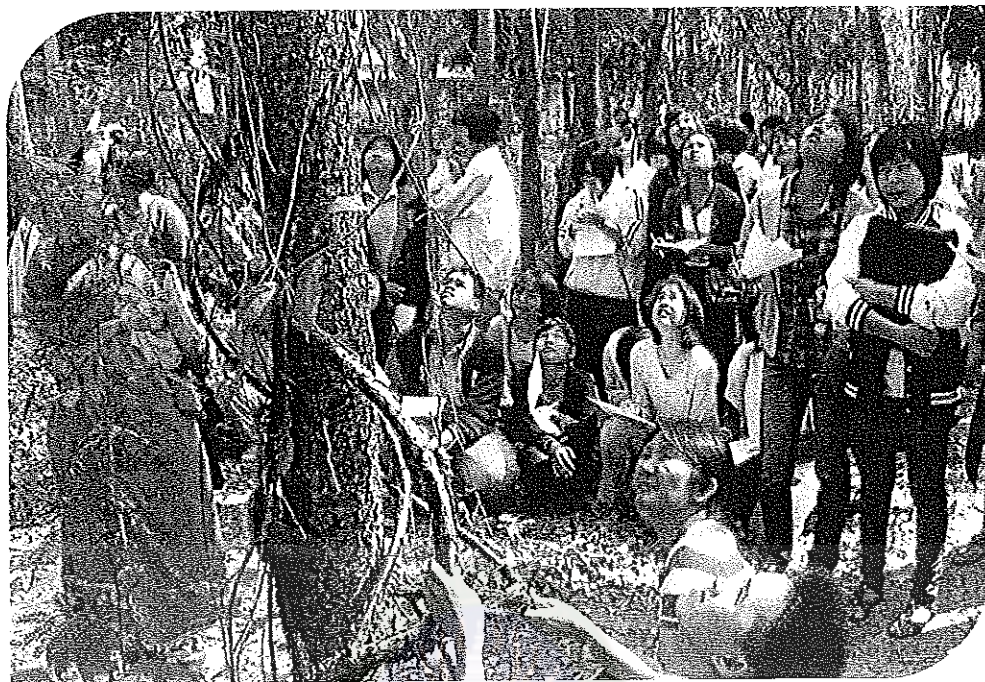

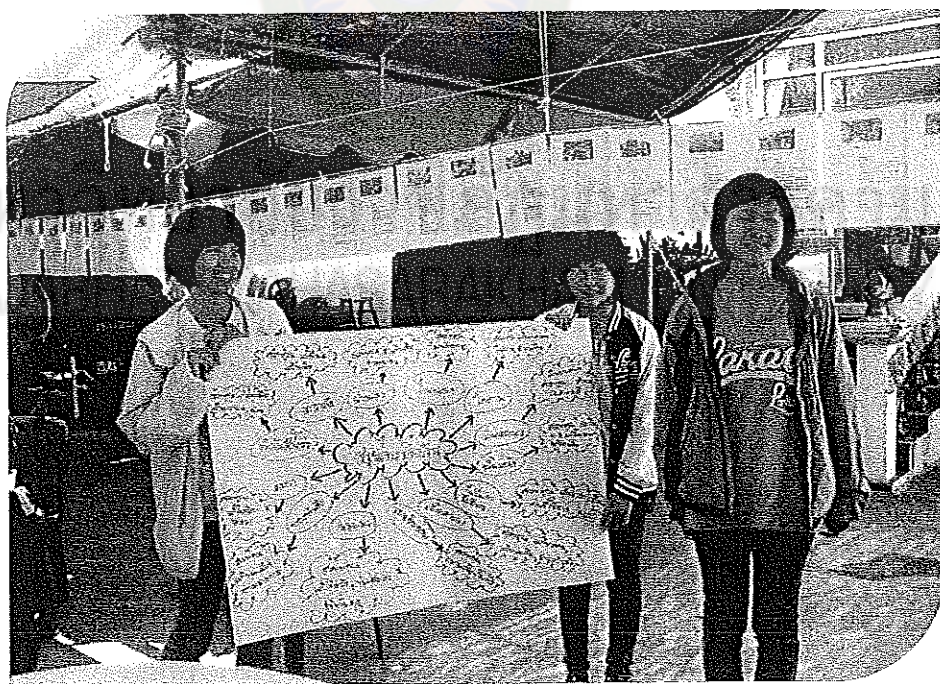
ดร.ศักดิ์พงศ์ หอมหวาน สังเกต สรุปผลและให้ข้อเสนอแนะ หลังจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนในการนำเสนอผลงานนาฏยประดิษฐ์จากการเรียนรู้สรรพคุณพืชสมุนไพรจากภูมิปัญญาท้องถิ่นบ้านโนนจานตำบลเมืองเตา อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

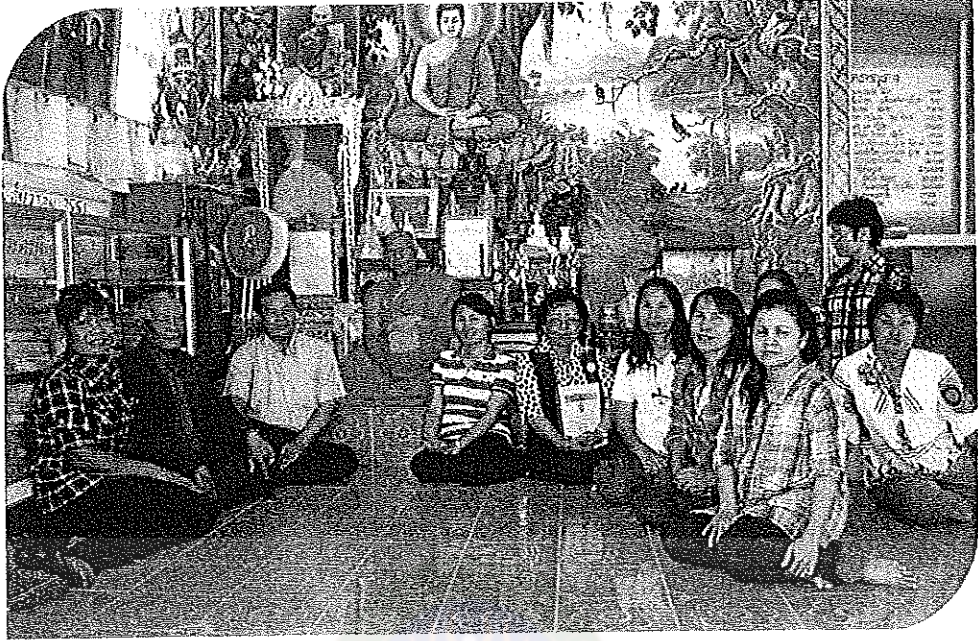

นักเรียนศึกษาศรพคุณของพืชสมุนไพรจากครูภูมิปัญญา “พระครูพิทักษ์อัมพวัน”
วัดอัมพวันาราม บ้านหนองโก ตำบลแพง อำเภอกอสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

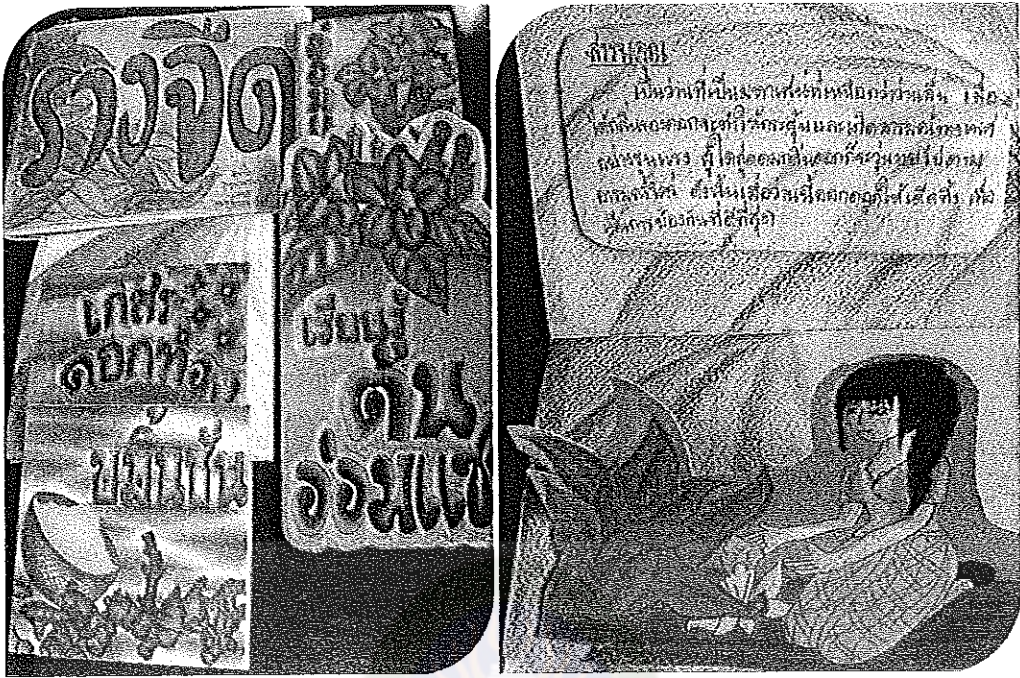

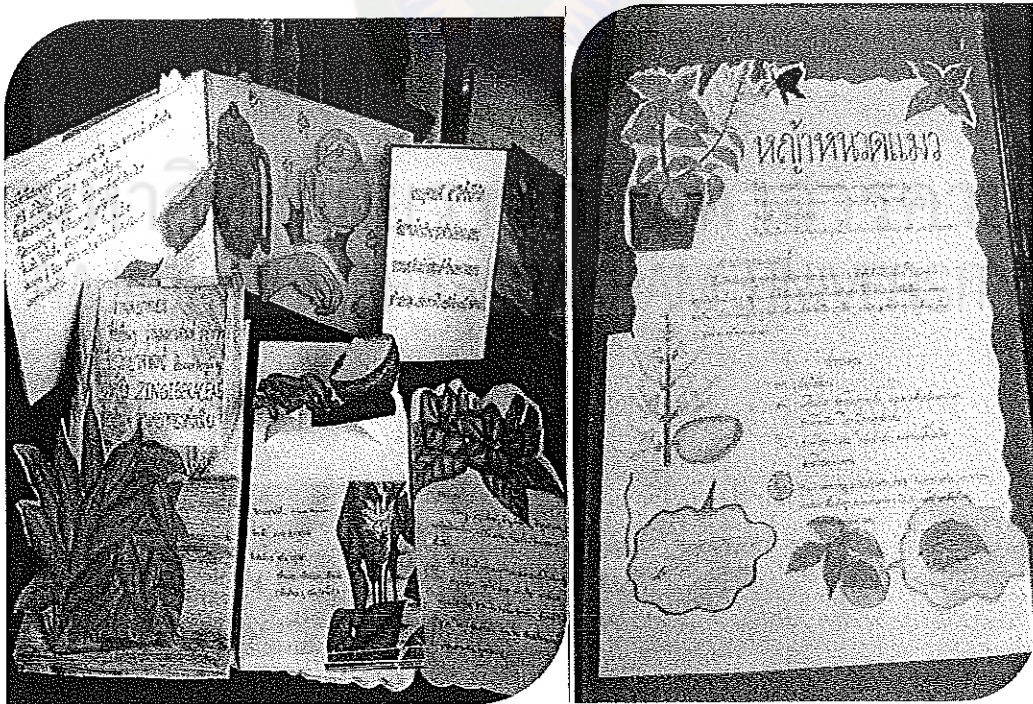
ดร.ศักดิ์พงษ์ หอมหวล, ดร.นลินรัตน์ อภิชาติ อาจารย์ที่ปรึกษา และคณะ
 ดำเนินการวิจัยร่วมถ่ายภาพกับครูภูมิปัญญาท้องถิ่น “พระครูพิทักษ์อัมพวัน” วัดอัมพวันาราม
 บ้านหนองโก ตำบลบ้านแพง อำเภอกอสุมปี่สัย จังหวัดมหาสารคาม

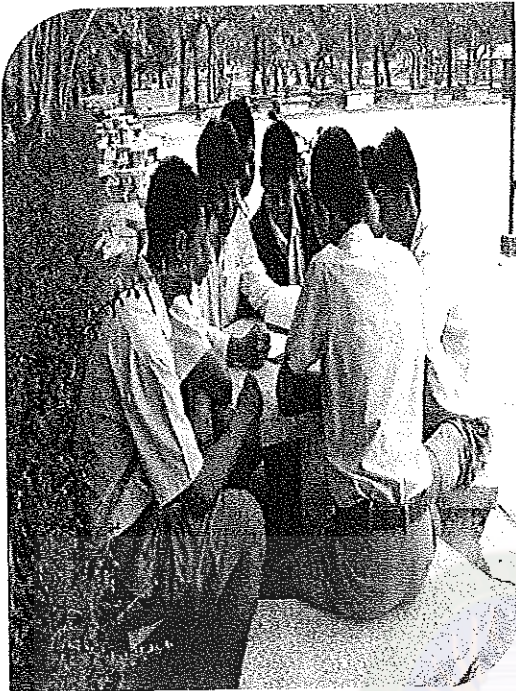

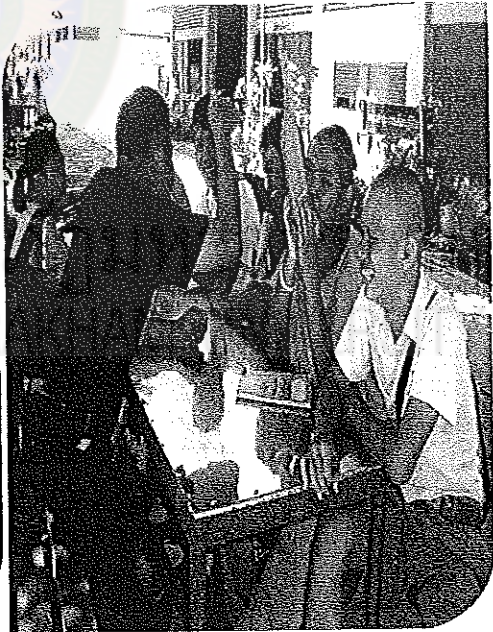
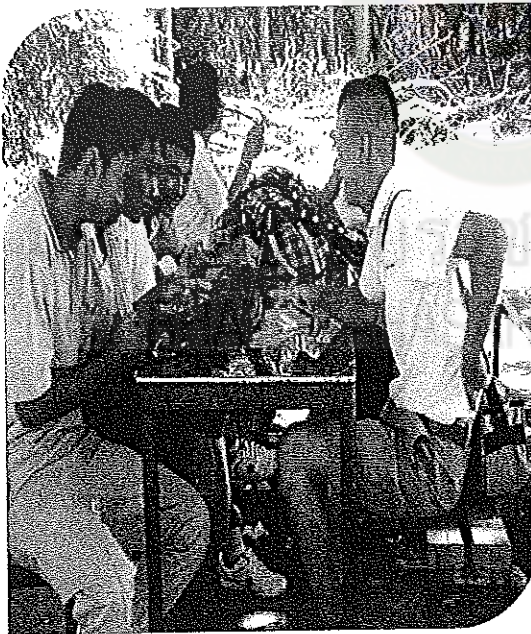
ผลงานนักเรียนที่เกิดจากการวิเคราะห์ สังเคราะห์
จากการเรียนรู้ในฐานการเรียนรู้ด้านพืชสมุนไพร

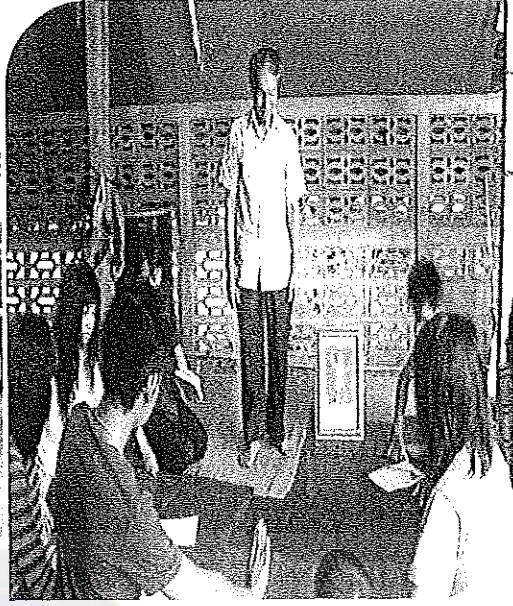
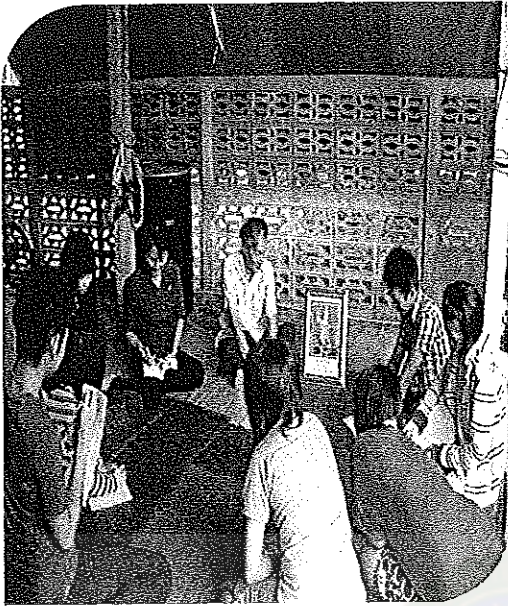

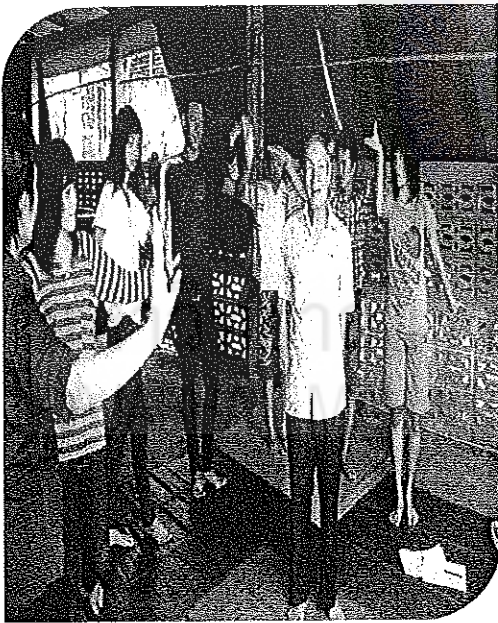
เรียนรู้จากฐานดนตรี

เรียนรู้จากฐานนาฏศิลป์

ดร.ศักดิ์พงศ์ หอมหวล อาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบข้อมูลและประเมินผลงาน
ในการจัดเวทียืนยันข้อมูล ณ หอประชุมอนเนกประสงค์โรงเรียน โกสุมวิทยาสรรค์

กลุ่มเป้าหมาย กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ผู้เชี่ยวชาญ ร่วมประเมินคุณลักษณะ
อันพึงประสงค์ด้านไฟเริ่นรู้โดยใช้นาฏยประดิษฐ์เกี่ยวกับสมุนไพรร จากเวทียื่นข้มข้อมูล

นักเรียนชุมนุมดนตรีนาฏศิลป์ นำแสดงผลงานการแสดงที่เกิดจากการตั้งเครื่อง
องค์ความรู้ชุดตำนานสมุนไพรมานำ โดยการจัดเวทียืนยันข้อมูล

นักเรียนชุมนุมดนตรีนาฏศิลป์ นำแสดงผลงานการแสดงที่เกิดจากการสังเคราะห์องค์ความรู้ชุดอ้อมแขนลำเพลิน โดยการจัดเวทียื่นยื่นข้อมูล

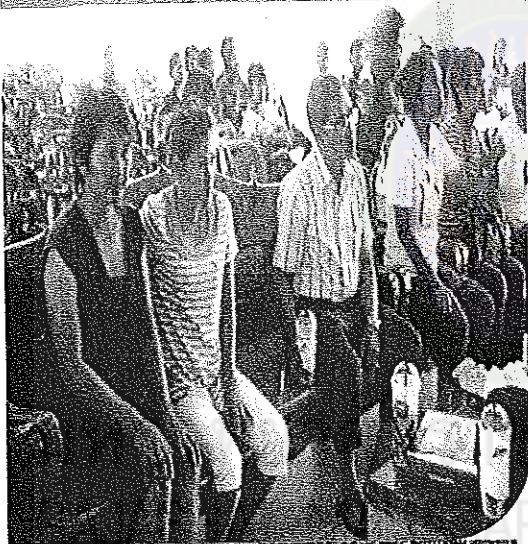
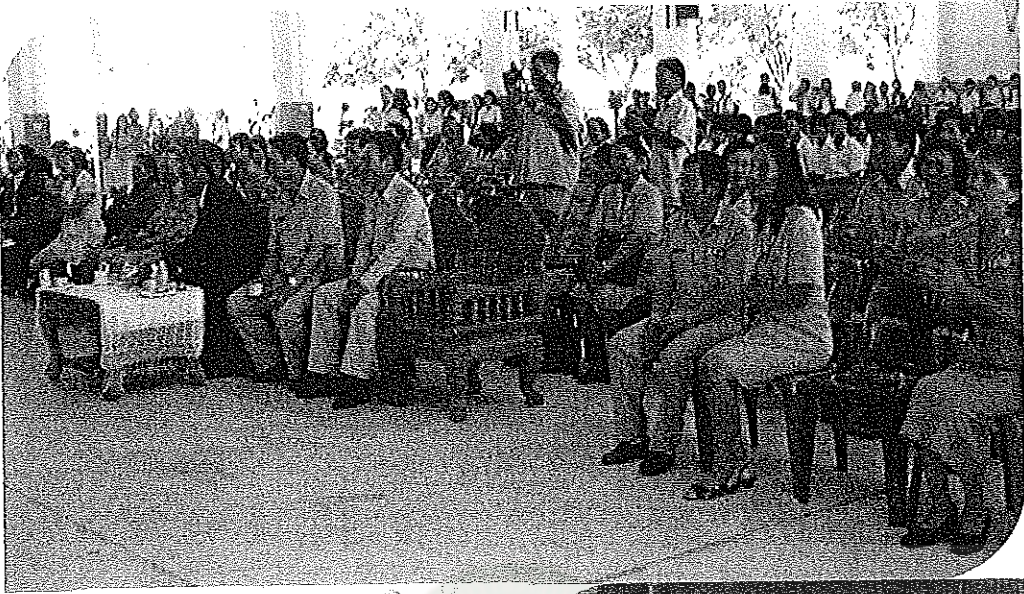

ดร.ศักดิ์พงษ์ หอมหวล, ดร.นลินรัตน์ อภิชาติ อาจารย์ที่ปรึกษาและคณะ
ดำเนินการวิจัย ร่วมถ่ายภาพหลังจัดเวทียืนยันข้อมูลประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านใฝ่
เรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีประคิษฐ์เกี่ยวกับสมุนไพรม บริเวณหอประชุมอเนกประสงค์โรงเรียน โกสุม
วิทยาสรรค์

การประยุกต์ใช้จากผลงานการวิจัย
ผู้วิจัย ผู้อำนวยการและคณะครู
ร่วมกันฝึกซ้อมการแสดงชุด
อ่อมแซบลำเพลิน เพื่อต้อนรับ
ดร.เอกนิษฐ์ คลังแสง ผู้ตรวจราชการ
กระทรวงศึกษาธิการ ที่มาตรวจเยี่ยม
โรงเรียนโกสุมพิทยาสรรค์
วันจันทร์ที่ 27 มิถุนายน 2554

ผู้วิจัย คณะครู และประธานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
โรงเรียน โกศุมวิทยาธรรม์ถ่ายภาพร่วมกับผู้แสดง

การเผยแพร่ผลงานการวิจัย ชุดอ้อมแขนลำเพลินให้ชุมชนรู้จัก
ในวันแม่แห่งชาติ 12 สิงหาคม 2554 ณ บริเวณสนามหน้าเทศบาลอำเภอโกศุมพิสัย

ภาคผนวก ฉ

ประวัติภูมิปัญญาท้องถิ่น

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ประวัติครูภูมิปัญญา

พระครูพิทักษ์อัมพวัน

ปัจจุบัน เจ้าอาวาสวัดอัมพาราม บ้านหนองโก ตำบลแพ่ง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม
สถานะเดิม ชื่อ นายสั้น นามสกุล ชอบคำ
เกิดวันอาทิตย์ที่ 6 มีนาคม พ.ศ. 2497
บิดาชื่อ นายมี ชอบคำ มารดาชื่อ นางพันธุ์ ชอบคำ บ้านเลขที่ 77 หมู่ 9 ตำบลเม็ง อำเภอหนองเรือ จังหวัดขอนแก่นพระครูพิทักษ์อัมพวันเป็นผู้ที่มีความรู้ที่ได้รับการถ่ายทอดจากหลวงปู่นาม มีความเชี่ยวชาญในการปลูกพืชสมุนไพร การเก็บรักษา การจัดยาต้มและสรรพคุณของพืชสมุนไพรเป็นอย่างดี จนเป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวาง เป็นพระนักพัฒนาในด้านสมุนไพรจนได้รับรางวัลมากมายจากหลายหน่วยงานทุกปี

คุณยายสังกา นามพัฒน์

บ้านเลขที่ 40 บ้านโนนจาน ตำบล เมืองเตา อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัด มหาสารคาม
ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านพืชสมุนไพร เป็นบุคคลที่มีความรู้ในเรื่องสรรพคุณของพืชสมุนไพรและความชำนาญในเรื่องการค้าขายพืชสมุนไพร เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลายและยังเป็นที่ปรึกษาเรื่องสรรพคุณและการค้าขายพืชสมุนไพรของลูกหลานชาวอำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัด มหาสารคามและบุคคลทั่วไปอย่างสม่ำเสมอ

นายไพศาล กองสุข หรือ “ลุงแป้ว”
บ้านเลขที่ 35 บ้านโนนจาน ตำบล เมืองเตา
อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัด มหาสารคาม
ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านพืชสมุนไพร เป็นบุคคลที่
มีความรู้ในเรื่องสรรพคุณของพืชสมุนไพรและความชำนาญใน
เรื่องการค้าขายพืชสมุนไพร และสืบทอดวิถีชีวิตการขายสมุนไพร
ให้กับอนุชนรุ่นหลังตลอดเวลา

นายไพศาล กองสุข

เกิดวันที่ 31 กรกฎาคม พ.ศ. 2484 อายุ 70 ปี
บ้านเลขที่ 154 บ้านคุ้มใต้ ตำบล หัวขวาง
อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัด มหาสารคาม
ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านนาฏศิลป์พื้นบ้านเป็นบุคคลที่มีความรู้ในเรื่อง
นาฏศิลป์พื้นบ้านเป็นอย่างดี ฝึกซ้อมทำรำถ่ายทอดให้กับชาวบ้านเพื่อ
ประกอบประเพณีต่าง ๆ สม่าเสมอและเป็นผู้นำชาวบ้านประกวดการ
ฟ้อนรำจนได้รับรางวัลต่าง ๆ มากมาย

นายก้องสุริยา สารพิมพ์

เกิดวันที่ 2 พฤศจิกายน พ.ศ. 2520 อายุ 34 ปี
บ้านเลขที่ 163 หมู่ 23 บ้านคุ้มสังข์ ตำบล หัวขวาง อำเภอโกสุม
พิสัย จังหวัด มหาสารคามภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านดนตรีสากล ดนตรี
พื้นบ้านเป็นบุคคลที่มีความรู้ในเรื่องด้านดนตรีสากล ดนตรีพื้นบ้าน
เป็นอย่างดี ถ่ายทอดและฝึกซ้อมนักดนตรีเพื่อนำนักเรียนเข้าแข่งขัน
จนได้รับรางวัลจากหลายสถาบันทุกปี

นายก้องสุริยา สารพิมพ์